

Změň Hvězdárnu: Souhrnná zpráva ze sociologického průzkumu

Zpracováno v rámci analytické části Územní studie revitalizace sídliště
Hvězdárna, Jindřichův Hradec

Mgr. Michal Šimůnek, Ph.D.
doc. RNDr. Jitka Bartošová, Ph.D.
Ing. Simona Bažantová
Mgr. Michal Hajdík

V Jindřichově Hradci 11. června 2024

Název: Změň Hvězdárnu: Souhrnná zpráva ze sociologického průzkumu

**Místo
a datum:** Jindřichův Hradec, 11. června 2024

Pořizovatel: Město Jindřichův Hradec

Zakázka: Revitalizace sídliště Hvězdárna (smluvní výzkum) DČ603154

Zpracovatel: Fakulta managementu, Vysoká škola ekonomická v Praze
*Výzkumná skupina pro podporu projektů měst a obcí vyžadujících
participaci obyvatel*

Autoři: Mgr. Michal Šimůnek, Ph.D.
doc. RNDr. Jitka Bartošová, Ph.D.
Ing. Simona Bažantová
Mgr. Michal Hajdík

**Jazyková
korektura** Mgr. Klára Šimůnková, Ph.D.

**Kontaktní
osoba:** Mgr. Michal Šimůnek, Ph.D.
michal.simunek@vse.cz
+420 777 044 039
Vysoká škola ekonomická v Praze
Fakulta managementu
Jarošovská 1117/II | 377 01 Jindřichův Hradec | <https://fm.vse.cz>

Obsah:

1. Úvod: zadání a cíle průzkumu, jak tuto zprávu číst.....	4
2. Konstrukce průzkumu a jeho průběh.....	6
2.1 Hvězdárna – vymezení řešeného území.....	6
2.2 Populace a vzorek, rezidenti a návštěvníci.....	8
2.3 Konstrukce dotazníku.....	12
2.4 Průběh dotazování, sběr dat.....	14
3. Výsledky.....	16
3.1 Zpracování dat.....	16
3.2 Popis dat a jejich struktury.....	18
3.2.1 Respondenti – socio-demografické charakteristiky.....	18
3.2.2 Uživatelské hodnocení současného stavu.....	22
3.2.3 Vize pro Hvězdárnu.....	27
3.3 Statistické vyhodnocení průzkumu – analýza závislostí (názory, postoje a očekávání různých skupin uživatelů Hvězdárny).....	36
3.3.1 Detekce rozdílů v hodnocení spokojenosti se současnou kvalitou prostředí a služeb na Hvězdárně (otázky č. 10) v závislosti na vybraných faktorech.....	38
3.3.2 Rozdíly v hodnocení důležitosti změn veřejných prostranství na Hvězdárně (otázky č. 11) v závislosti na vybraných faktorech.....	42
4. Závěry a doporučení.....	47
4.1 Zjištění a doporučení.....	47
4.2 Co jsme nezjistili aneb Možnosti dalšího výzkumu.....	50
5. Literatura a zdroje.....	52
Přílohy.....	54

1. Úvod: zadání a cíle průzkumu, jak tuto zprávu číst

Tato zpráva je výsledkem smluvního výzkumu (Revitalizace sídliště Hvězdárna DČ603154) realizovaného Fakultou managementu Vysoké školy ekonomické v Praze pro Město Jindřichův Hradec. Výzkum slouží jako podklad pro Územní studii revitalizace sídliště Hvězdárna, jejímž cílem bude navrhnout změny v řešení veřejných ploch, optimalizaci parkovacích možností, revitalizaci zeleně a zlepšení dostupnosti občanské vybavenosti. V souladu se zadávací dokumentací Územní studie revitalizace sídliště Hvězdárna¹ (dále jen zadávací dokumentace) bylo cílem výzkumu zjistit názory, postoje a očekávání obyvatel a častých návštěvníků této městské části a dát jim tak možnost zapojit se do samotného procesu přípravy územní studie.

Proto nás zajímalo:

- 1) jak se lidem na Hvězdárně žije;
- 2) jaké změny by podle nich přispěly k tomu, aby se jim zde žilo lépe;
- 3) jak se případně liší názory, postoje a očekávání různých skupin obyvatel, kteří v dotčeném území žijí nebo jej navštěvují.

Zpráva je kromě této úvodní kapitoly rozdělena do dalších pěti částí: ve [druhé kapitole](#) popisujeme konstrukci průzkumu a jeho průběh, ve [třetí kapitole](#) pak prezentujeme jeho výsledky. [Čtvrtá kapitola](#) představuje klíčové závěry a doporučení, poukazuje však rovněž na to, co průzkum nezjistil, a navrhuje možné způsoby, jak chybějící data a informace získat. V [páté kapitole](#) uvádíme seznam zdrojů, na které se v této zprávě odkazujeme. Zprávu uzavírá jedna [příloha](#) – dotazník v podobě, v jaké jej obdrželi respondenti.

Jak tuto zprávu číst? Zpráva je primárně určena zpracovateli územní studie a úředníkům Městského úřadu Jindřichův Hradec. Předpokládáme však, že se o ni budou zajímat i obyvatelé a návštěvníci Hvězdárny a případně další obyvatelé Jindřichova Hradce a jeho okolí. Zprávu jsme se celkově snažili formulovat co nejsrozumitelněji a

¹ Viz zadávací dokumentace územní studie dostupná na portálu Národního elektronického nástroje (NEN): <https://nen.nipez.cz/verejne-zakazky/detail-zakazky/N006-24-V00008086>.

pokud to bylo možné, bez akademického stylu vyjadřování a sociologické a statistické terminologie. Té se však nebylo možné zcela vyhnout v druhé kapitole a dílem i v kapitole třetí, kde bylo nutno na některých místech popisovat metodologii sběru a analýzy dat. Koho nezajímají [podrobné výsledky](#) a [způsob, jakým jsme k nim dospěli](#), může nalistovat rovnou [čtvrtou kapitolu](#) obsahující hlavní výsledky, závěry a doporučení. Zprávu lze tak číst i odzadu, tedy začít [čtvrtou kapitolou](#), a poté se v případě zájmu vrátit k těm částem, o kterých bude chtít čtenář získat podrobnější informace.

2. Konstrukce průzkumu a jeho průběh

Na základě požadavků zadavatele Města Jindřichův Hradec byl průzkum realizován formou dotazníkového šetření. Tato kapitola popisuje způsob, jakým jsme uvažovali o řešeném území, kterého se bude týkat revitalizace a na které se zaměřovaly naše otázky v dotazníku; jak jsme uvažovali o populaci obyvatel, o uživatelích Hvězdárny a o výběru respondentů; jak byl dotazník konstruován; a jak probíhalo samotné dotazování.

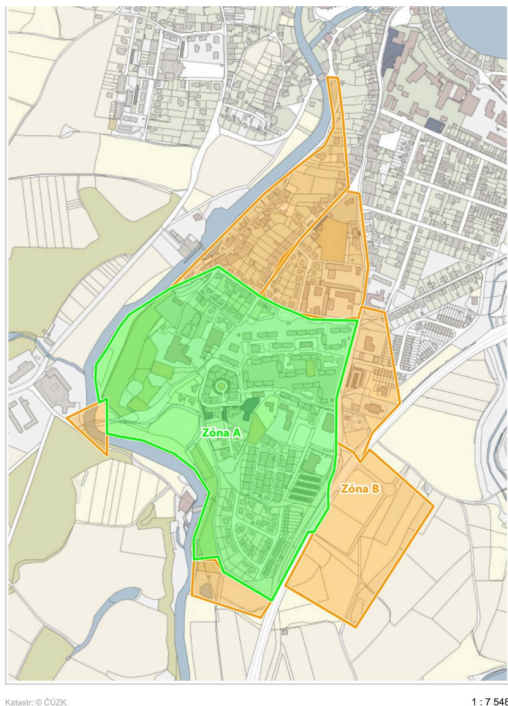
2.1 Hvězdárna – vymezení řešeného území

Místní označení *Hvězdárna* se vztahuje zejména k bytovým domům v lokalitě mezi ulicemi Na Píketě, Hvězdna a Nušlova a jejich bezprostřednímu okolí, jež se do značné míry překrývá s městskou částí *Jindřichův Hradec V*. Označení *Jindřichův Hradec V* však není místně zažité, tato městská část nemá totiž např. vlastní poštovní směrovací číslo (jak je tomu u městských částí velkých sídel jako jsou např. Praha a Brno) a z administrativního a správního hlediska má pouze okrajový význam. Nalézt shodu ve vnímání hranic území označovaného jako Hvězdárna je tak těžké, a to i u obyvatel žijících v daném teritoriu. Obyvatelé mohou subjektivně vnímat místo svého bydliště jako součást *Hvězdárny*, ačkoli nežijí v hranicích městské části Jindřichův Hradec V. Například respondenti žijící v ulicích Větrná, Na Píketě či U Nemocnice se označili v našem dotazníkovém šetření za rezidenty *Hvězdárny*.

Příloha č. 1 zadávací dokumentace² hovoří ve svém názvu o „sídlišti Hvězdárna“, které však dále vymezuje pouze jako součást městské části Jindřichův Hradec V. Řešené území dále vymezuje ve dvou zónách (obr. 1): „Řešené území je pro účely zpracování rozděleno do dvou zón. ‚Zóna A‘ (vlastní sídliště) je vymezena na severní straně MK Na Točně a MK Na Píketě (směr do sídliště), na východní straně MK Václavská a silnicí I/34, na západní a jihozápadní straně řekou Nežárkou, část jižní strany je zakončena bytovou zástavbou rodinných domů. ‚Zóna B‘ je pak rozšířena o širší území, kterým jsou plochy vymezené od řeky Nežárky, MK Pod Vrchy až po MK Václavská, dále navazující území křižovatky MK Václavská a MK 28. října, lokalita Na

² Viz ZD Územní studie revitalizace sídliště Hvězdárna, Příloha č. 1. Dostupné z: <https://nen.nipez.cz/Soubor.aspx?id=2098362305&typ=.pdf&velikost=1122720B>.

Výslunní. Na jižní straně je ukončena územím pod Jižním svahem za panelovou cestou a dále navazující lokalitou u Lišného dvora.³



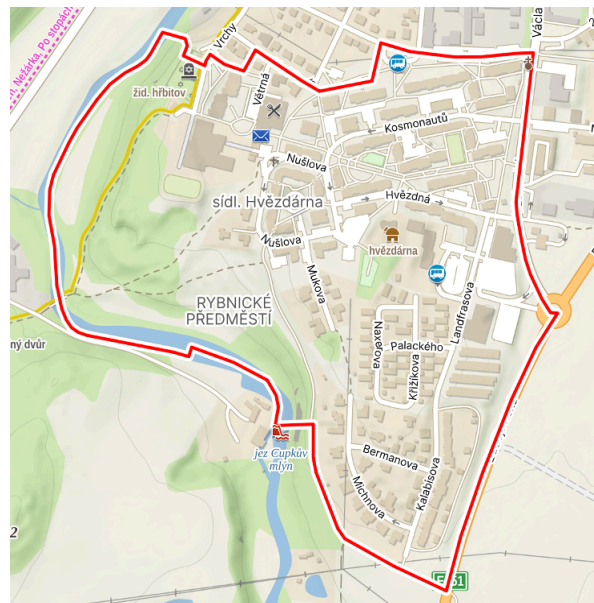
Katastr: © ČÚZK

1 : 7 548

Obrázek 1:

Situační zakres (výřez hlavního výkresu platného územního plánu) s vymezením řešeného území.

Zdroj: ZD Územní studie revitalizace sídliště Hvězdárna, Příloha č. 1, s. 13. Dostupné z: <https://nen.nipez.cz/Soubor.aspx?id=2098362305&typ=.pdf&velikost=1122720B>.



Obrázek 2:

Vymezení lokality Hvězdárna použité v dotazníkovém šetření. Dostupn z: <https://en.mapy.cz/s/debasezana>.

Ačkoli je řešené území v zadávací dokumentaci vymezeno jasně, pro účely dotazníkového šetření je poněkud nevhodné, neboť předpokládá komunikovat příliš mnoho informací (výčet ulic, odlišení dvou zón). Abychom řešené území, jehož se dotazníkové šetření zejména týká, geograficky upřesnili a nekomplikovali dotazování rozlišováním zóny A a B, zařadili jsme do dotazníkového šetření mapu (obr. 2), ve které byly vyznačeny hranice městské části Jindřichův Hradec V (de facto zóna A dle

³ ZD Územní studie revitalizace sídliště Hvězdárna, příloha č. 1, s. 4. Dostupné z: <https://nen.nipez.cz/Soubor.aspx?id=2098362305&typ=.pdf&velikost=1122720B>.

zadávací dokumentace). Mapu jsme v úvodní informaci k dotazníku nekomentovali, odkázali jsme na ni však respondenty při zodpovídání první otázky dotazníku, kdy měli uvést, jestli jsou rezidenty či návštěvníky Hvězdárny. Vymezení hranic Hvězdárny jsme však jinak nechali na respondentech. Vycházíme z předpokladu, že při plánování územního rozvoje je vždy nutné brát ohled na lokální identitu respondentů a jejich identifikaci s místem, jež velmi často nerespektují administrativně vymezené hranice, pokud tyto vůbec existují (viz např. Chromý et al. 2014, Veselý 2015). V tomto smyslu tak pro nás byla klíčová sociální konstruovanost a zkušenostní vymezení území (Tuan 2011; Zíková, Fatková 2014) označovaného jako Hvězdárna, tedy vyjádřený pocit příslušnosti či sounáležitosti dotazovaného ke Hvězdárně jakožto určitému, i když přesně nevyhraněnému územnímu celku (Bazac-Billaud 2000). Jinak řečeno, pokud se v našem dotazníkovém šetření respondenti označili za rezidenty Hvězdárny, byli za ně považováni, a to nehledě na to, jestli ulice, ve které bydlí (pokud její název uvedli), patří do městské části Jindřichův Hradec V, do zóny A či B, nebo jestli se nachází za hranicemi těchto oblastí.

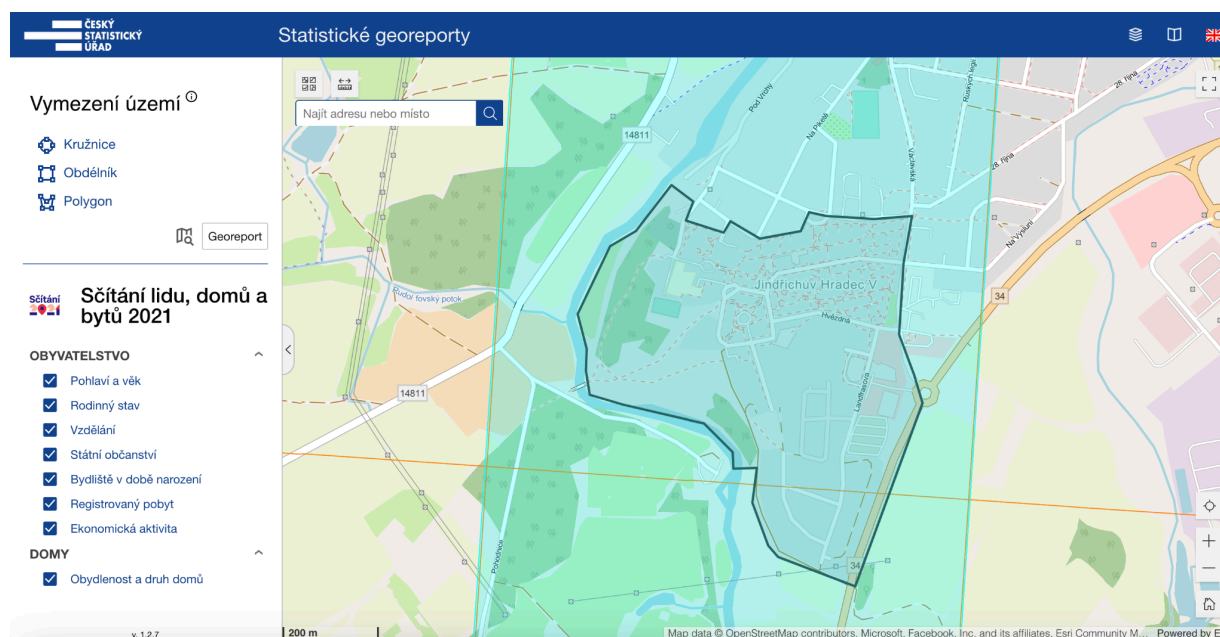
2.2 Populace a vzorek, rezidenti a návštěvníci

O tom, kdo jsou uživatelé Hvězdárny, máme pouze přibližnou představu, což do značné míry souvisí s dynamickým charakterem městského prostředí z hlediska prostorové mobility a prostorového chování jeho obyvatel (každodenní pohyb po městě, stěhování, užívání a zvýznamňování prostoru apod.). Jinak řečeno, populace uživatelů Hvězdárny je nám v mnoha ohledech neznámá, neboť nemáme téměř žádná data o lidech, kteří mají alespoň nějakou uživatelskou zkušenost s Hvězdárnou. Komplikovanost uvažování o populaci uživatelů Hvězdárny pak samozřejmě problematizují i nejasnosti ohledně hranic této lokality, jak jsme se tomu věnovali v [předešlé podkapitole](#).

S ohledem na podobně zaměřené výzkumy (srv. např. Malá et al. 2021) jsme o uživatelích Hvězdárny uvažovali jako o dvou skupinách: *rezidentech a návštěvnících*. Toto mělo i praktické důvody z hlediska [konstrukce dotazníku](#), neboť návštěvníkům nemělo smysl pokládat některé otázky, které jsme chtěli znát od rezidentů (například jestli žijí v rodinném, bytovém či jiném domě). Za rezidenty jsme jednoduše považovali

všechny ty, kteří v dotazníku uvedli, že bydlí v městské části Jindřichův Hradec V (vymezení této části bylo podpořeno mapkou). Jako návštěvníky pak chápeme všechny ty, kteří v této městské části nebydlí, avšak z různých důvodů se zde pohybují a tuto městskou část znají (viz Příloha č. 1, první otázka v dotazníku).

O **návštěvnících** nemáme žádná data, můžeme o nich říci pouze to, že to jsou všichni ti, kteří zde nebydlí avšak Hvězdárnu znají, neboť se zde pohybují za účelem práce, trávení volného času (např. návštěva Hvězdárny a planetária Františka Nušla), nakupování, návštěvy příbuzných a známých, doprovodu dětí do školky, školy či volnočasových kroužků, apod. Jejich uživatelská zkušenost přitom bude pravděpodobně odlišná od rezidentů, a to přinejmenším v tom, že rezidenti budou mít k lokalitě Hvězdárny zpravidla intenzivnější a dlouhodobější vztah.



Obrázek 3:

Městská část Jindřichův Hradec V na portálu Statistické georeporty, Český statistický úřad. Dostupné z: <https://geodata.statistika.cz/portal/apps/sites/#/homepage>.

O **rezidentech** již nějaká data máme, avšak pouze přibližná nebo neaktuální. V zadávací dokumentaci je uvedeno, že „v městské části Jindřichův Hradec V [...] bylo k

1. 1. 2023 hlášeno k trvalému pobytu 2377 obyvatel.⁴ Toto číslo však nezahrnuje všechny rezidenty, mezi které patří i lidé žijící v nájmu či podnájmu nebo zde z různých jiných důvodů žijí, aniž by zde měli hlášené trvalé bydliště. Přesnější a komplexnější údaje lze získat ze Statistického georeportu Českého statistického úřadu,⁵ který však pracuje s daty ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2021.⁶ Pokud s využitím Statistického georeportu vymezíme v mapě území odpovídající městské části Jindřichův Hradec V (viz obr. 3), získáme o rezidentech této městské části údaje, jejichž výběr uvádíme v Tabulce 1. Tato data nám dávají komplexnější představu o rezidentech této městské části, pro konstrukci vzorku respondentů bychom s nimi však mohli pracovat jen za předpokladu, že bychom se smířili s tím, že se jedná o data z roku 2021 a že aktuální situace může být v mnoha ohledech odlišná.

Počet obyvatel celkem	3 045
Počet žen	1 627
Počet mužů	1 418
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	492
Počet obyvatel ve věku 15–64 let	2 038
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	515
Počet domů celkem	355
Počet rodinných domů	275
Počet bytových domů	71
Počet obydlených domů celkem	328
Počet obydlených rodinných domů	250
Počet obydlených bytových domů	71
Počet bytů celkem	1 575
Počet bytů v rodinných domech	316
Počet bytů v bytových domech	1 204
Počet bytů v ostatních budovách	55
Počet obydlených bytů celkem	1 370
Počet obydlených bytů s jednou bydlící osobou	500

⁴ ZD Územní studie revitalizace sídliště Hvězdárna, příloha č. 1, s. 5. Dostupné z: <https://nen.nipez.cz/Soubor.aspx?id=2098362305&typ=.pdf&velikost=1122720B>.

⁵ Dostupné z: <https://geodata.statistika.cz/portal/apps/sites/#/homepage>.

⁶ Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/scitani-lidu-domu-a-bytu>.

Počet obydlených bytů se dvěma bydlícími osobami	418
Počet obydlených bytů se třemi bydlícími osobami	223
Počet obydlených bytů se čtyřmi bydlícími osobami	179
Počet obydlených bytů s pěti a více bydlícími osobami	50

Tabulka 1:

Obyvatelstvo, domy a byty v městské části *Jindřichův Hradec V* podle dat ze Sčítání lidu, domů a bytů 2021. Zdroj: Statistické georeporty ČSÚ, dostupné z:

<https://geodata.statistika.cz/portal/apps/sites/#/homepage>.

S využitím dat z ČSÚ jsme mohli provést kvótní výběr (ten imituje ve struktuře vzorku známé vlastnosti populace, tedy např. podíl žen a mužů či různých věkových skupin ve vzorku je stejný jako v populaci). Bylo možné pracovat s náhodným výběrem (např. vybrat pro dotazování každou n-tou domácnost), avšak s ohledem na participativní účel průzkumu jsme považovali za klíčové kritérium pro výběr respondentů jejich ochotu účastnit se dotazníkového šetření k plánované revitalizaci místa a okolí jejich bydliště. Způsobem distribuce dotazníků jsme se tak pokusili oslovit celou populaci rezidentů městské části Jindřichův Hradec V. Všechny domácnosti obdržely do svých schránek tištěnou verzi dotazníků a dále byly dotazníky dostupné na vybraných sběrných místech a v online podobě přes URL link či QR kód, a to z toho důvodu, abychom dali možnost odpovědět na naše otázky i návštěvníkům Hvězdárny – podrobněji viz podkapitola [2.4 Průběh dotazování, sběr dat](#). Potenciálně se tak mohli zúčastnit dotazníkového šetření všichni rezidenti Hvězdárny. Toto jsme však neočekávali, neboť ochota a možnost věnovat čas dotazníkovému šetření jsou vždy u dotazovaných různé. Respondenti, kteří nám nakonec odpověděli na dotazník, tak tvoří vzorek, který trpí tzv. *zkreslením samovýběrem* (Disman 2011, 144–147). To znamená, že odpovědi jsme získali pouze od těch rezidentů, kteří byli dostatečně motivovaní k tomu, aby dotazník vyplnili. Tuto motivaci může ovlivnit řada faktorů (časové možnosti respondentů v době sběru dat, míra zájmu o věci veřejné, víra v to, že můj „hlas“ přispěje ke změně, kterou považuji za důležitou apod.). **Náš průzkum má z tohoto důvodu anketní povahu a jeho výsledky je nutno číst tak, že jsou vyjádřením názoru pouze těch rezidentů, kteří byli dostatečně motivovaní se do dotazníkového šetření zapojit, přičemž o charakteristikách a důvodech těch, kteří**

dotazník nevyplnili, nemůžeme na základě našich dat cokoli říci. Totéž se týká i návštěvníků, v jejichž případě se nadto někteří, třeba i pravidelní návštěvníci, o dotazníkovém šetření vůbec nemuseli dozvědět. Tyto skutečnosti je nutno brát v potaz, neboť výsledky dotazování jimi mohou být nám neznámým způsobem zkresleny.

2.3 Konstrukce dotazníku

Vzhledem k tomu, že cílem dotazníkového šetření bylo zjistit názory, postoje a očekávání rezidentů a návštěvníků Hvězdárny, byly tazatelské otázky zaměřeny na zjištění vybraných socio-demografických charakteristik respondentů, dále pak na hodnocení kvality vybraných prvků prostředí a služeb a na zjišťování vnímané důležitosti možných změn veřejných prostranství na Hvězdárně. Otázky byly formulovány na základě zadávací dokumentace pro zpracování Územní studie revitalizace sídliště Hvězdárna (zejména s využitím její Přílohy č. 1⁷), dále na základě podobně zaměřených výzkumů (viz např. Malá et al. 2021, Veselý 2015), s ohledem na cílovou skupinu respondentů a na základě opakovaného pozorování v lokalitě Hvězdárny. Dotazník byl rovněž konzultován se zadavatelem, konkrétně se zaměstnankyněmi Odboru rozvoje Městského úřadu Jindřichův Hradec. Před spuštěním dotazníkového šetření byla provedena pilotáž, během které byl dotazník předložen k vyplnění 10 respondentům, z nichž pět žilo v Městské části Jindřichův Hradec V a pět v této městské části nežilo, ale všichni jakožto obyvatelé Jindřichova Hradce prostředí na Hvězdárně znali. Při pilotáži jsme testovali zejména srozumitelnost otázek, jednoznačnost nabízených kategorií odpovědí, přehlednost struktury dotazníku a rovněž funkčnost a uživatelskou přívětivost online verze dotazníku.

Dotazník (viz Příloha č. 1) obsahoval celkem 14 otázek, přičemž žádná z nich nebyla označena jako **povinná**, avšak respondenti byli požádáni, aby pokud možno zodpověděli všechny otázky. Dotazník byl strukturován do tří částí.

První část tvořila jediná filtrační otázka. Odpověď na tuto otázku rozdělila respondenty na dvě skupiny: REZIDENTY (respondenti bydlící v městské části

⁷ ZD Územní studie revitalizace sídliště Hvězdárna, Příloha č. 1. Dostupné z: <https://nen.nipez.cz/Soubor.aspx?id=2098362305&typ=.pdf&velikost=1122720B>.

Jindřichův Hradec V) a NÁVŠTĚVNÍKY (respondenti, kteří v této městské části nebydlí, ale pohybují se zde například za účelem práce, trávení volného času, nakupování, návštěvy příbuzných a známých, doprovodu dětí do školky, školy či volnočasových kroužků a kteří tedy prostředí na Hvězdárně znají).

Pouze od rezidentů jsme v druhé části dotazníku zjišťovali sociodemografická data, která by mohla mít vliv na jejich názory, postoje a očekávání ohledně prostředí a služeb na Hvězdárně. Rezidentů jsme se tak ptali, jak dlouho bydlí na Hvězdárně (otázka č. 2, výběr jedné z možností: méně než 1 rok, 1 až 3 roky, 4 až 10 let, 11 až 20 let, více jak 20 let); na název ulice, v níž aktuálně bydlí (otázka č. 3); zda bydlí v bytovém domě, rodinném domě nebo v jiném typu bydlení (otázka č. 4); jaká je velikost a věková struktura domácnosti, ve které žijí (otázka č. 5); a zda chovají ve své domácnosti psa (otázka č. 6).

Třetí část obsahovala další tři otázky socio-demografického charakteru, které jsme zjišťovali od všech respondentů: respondenty jsme požádali, aby uvedli do jaké věkové skupiny patří (otázka č. 7, výběr jedné z možností: 15 až 25 let, 26 až 40 let, 41 až 64 let, 65 a více let), jaké je jejich pohlaví (otázka č. 8), jakým způsobem (chodím pěšky, jezdím na kole, používám motorové vozidlo, využívám MHD) a jak často (vyjádřeno relativními výrazy nikdy, výjimečně, občas, často, vždy) se pohybují po městě (otázka č. 9).

Následující dvě otázky se již týkaly hodnocení kvality prostředí a služeb na Hvězdárně (otázka č. 10) a vnímané důležitosti jejich možných změn (otázka č. 11). V obou těchto otázkách vyjadřovali respondenti své postoje a očekávání na škále od 1 do pěti, přičemž u otázky č. 10 (hodnocení kvality a služeb na Hvězdárně) byla zařazena ještě kategorie N (nevím) pro případ, že by se respondenti zdráhali některé aspekty prostředí a služeb hodnotit, a to např. z toho důvodu, že je nevyužívají nebo s nimi nemají zkušenosti. Dotazník uzavíraly tři otevřené otázky. První z nich požadovala po respondentech, aby charakterizovali Hvězdárnu pěti slovy (otázka č. 12). V další otázce jsme požádali respondenty o uvedení kontaktních údajů. Tato otázka měla zvýšit motivaci respondentů k vyplnění dotazníku, neboť ti, kteří uvedli kontaktní údaje, byli zařazeni do slosování o ceny poskytnuté Městem Jindřichův Hradec. Poslední otázka č. 14 dala respondentům možnost vyjádřit cokoli nad rámec otázek, které byly

formulovány v dotazníku. Tuto otázku jsme zařadili zejména pro eliminaci případné frustrace, kterou respondenti mohou pociťovat, pokud pouze odpovídají na nabízené odpovědi a nemají příležitost volně vyjádřit svůj názor či doplnit cokoli, co jim v dotazníku chybělo.

2.4 Průběh dotazování, sběr dat

Dotazníkové šetření bylo spuštěno v pondělí 26. března 2024 (online verze dotazníku), distribuce tištěných dotazníků do schránek domácností na Hvězdárně a na sběrná místa proběhla v úterý 27. března. Sběr dotazníků v online i tištěné podobě byl ukončen po měsíci, tedy 26. dubna 2024. Sběrná místa, kterými byly Hvězdárna a planetárium Františka Nušla, Česká pošta (nyní pošta Partner) v ulici Kosmonautů a Městské informační centrum v ulici Panská, sloužila zároveň jako výdejní místa tištěných verzí dotazníků pro další zájemce o vyplnění dotazníku.

Online verze dotazníku byla vytvořena s využitím platformy Allcounted.com, na které proběhl i sběr dat.⁸ Odkaz na online dotazník byl uveden v úvodní informaci tištěného dotazníku a na webových stránkách města Jindřichův Hradec,⁹ a to jak v podobě URL adresy, tak v podobě QR kódu pro ty, kteří by upřednostňovali vyplnění dotazníku na mobilním zařízení. Dotazníkové šetření bylo dále inzerováno prostřednictvím informačních letáků (obr. 4).

⁸ Platforma je dostupná na <https://www.allcounted.com/>.

⁹ Viz webová stránka „Změň Hvězdárnu“ dostupná z <https://www.jh.cz/cs/mesto/projekty-mesta/zmen-hvezdarnu.html>.



Obrázek 4:
Informační leták propagující dotazníkové šetření

3. Výsledky

V této části předkládáme výsledky dotazníkového šetření. Nejdříve popisujeme způsob zpracování a čištění nasbíraných dat. Dále se věnujeme popisu dat a jejich struktury (shrnutí odpovědí na jednotlivé otázky). V poslední podkapitole této části sledujeme dílčí vztahy a závislosti mezi proměnnými s cílem ukázat, jak se liší názory, postoje a očekávání různých skupin uživatelů Hvězdárny.

Zde předkládaná analýza dat není samozřejmě ve všech ohledech vyčerpávající (nikdy nelze analyzovat všechny vztahy mezi proměnnými, které mohou být relevantní). Případné dodatečné analýzy dat budou na základě požadavků zadavatele zpracovány a budou mu poskytnuty, nebudeme je však již zahrnovat do této zprávy.

3.1 Zpracování dat

Níže uvedená analýza pracuje s daty ze 471 dokončených dotazníků, které respondenti odevzdali v online nebo v tištěné podobě.

Respondenti vyplnili celkem 408 **online** dotazníků, z nichž však bylo 114 nedokončených, kdy respondenti přestali vyplňovat dotazník před dosažením jeho poslední stránky. V těchto 114 nedokončených dotaznících respondenti zpravidla zodpověděli pouze první otázku. Pokud odpovídali na další otázky, tak s každou další postupně klesal počet odpovědí. Klíčové však je, že těchto 114 dotazníků neobsahuje žádné odpovědi na otázky ve třetí části dotazníku (zejména otázka č. 10 týkající se hodnocení kvality prostředí a služeb na Hvězdárně a otázka č. 11 zjišťující vnímanou důležitost možných změn prostředí a služeb), což byl hlavní důvod, proč jsme těchto 114 dotazníků nezahrnuli do analýzy. Příčin tohoto množství nedokončených dotazníků může být více. Jednou z nich mohla být technická chyba, jako např. ztráta internetového připojení v průběhu vyplňování dotazníku. Nejpravděpodobnější však je, že respondenti sice začali dotazník vyplňovat, avšak v jeho průběhu se z jakéhokoli důvodu rozhodli dotazník nedokončit. V online podobě jsme tak získali **294 dokončených dotazníků**.

Tištěnou verzi dotazníku vyplnilo 177 respondentů, přičemž se převážně jednalo o rezidenty (170 rezidentů, 7 návštěvníků), což je dáno způsobem distribuce tištěných

dotazníků, které obdrželi lidé žijící na Hvězdárně do svých schránek nebo si je mohli vyzvednout na sběrných místech. **Všech 177 tištěných dotazníků lze považovat za dokončené.**

V tištěné i online verzi dokončených dotazníků se objevují **nezodpovězené otázky nebo nekompletně zodpovězené otázky** (nekompletní odpovědi se týkaly zejména komplexnějších otázek, kde bylo požadováno vybrat jednu odpověď na každém řádku, přičemž někteří respondenti nevyplnili odpovědi na všech řádcích). Toto je dáno mimo jiné tím, že u žádné z otázek či jejich částí jsme záměrně nenastavili povinnost odpovědi, abychom dali respondentům možnost na jakoukoliv otázku či její část neodpovídat. Chybějící odpovědi jsme pro účely statistické analýzy označili hodnotou NA (Not Answered, nezodpovězeno). Nejvíce těchto chybějících odpovědí bylo u otázky č. 5 (S kolika lidmi v následujících věkových skupinách sdílíte domácnost?), která byla nejnáročnější na pozornost respondentů, neboť jsme v ní požadovali, aby uvedli počet členů domácnosti, ve které žijí, a to v šesti věkových skupinách (viz Příloha č. 1). Touto otázkou jsme chtěli zjistit velikost a strukturu domácností našich respondentů, neboť jsme předpokládali, že např. rodiny s dětmi mohou mít jiné postoje k prostředí na Hvězdárně než například domácnosti seniorů či samostatně žijících mladých lidí. S ohledem na velké množství chybějících odpovědí (respondenti většinou nevyznačili jednu odpověď na každém řádku nýbrž pouze jen na některých řádcích) jsme se rozhodli tuto otázku nezpracovávat, neboť v jejím případě by nahrazení chybějících odpovědí hodnotou NA nedávalo smysl, respektive data by byla natolik zkreslená, že bychom se z nich o velikosti a struktuře domácností našich respondentů v zásadě nic nedozvěděli.

Otevřené otázky, které byly zařazeny na závěr dotazníků (otázka č. 12: Charakterizujte Hvězdárnu pěti slovy; otázka č. 14, která nabízela respondentům volný prostor k vyjádření čehokoli, co by rádi k předmětu dotazování doplnili nad rámec otázek v dotazníku), jsme analyzovali v programu Atlas.ti, ve kterém jsme provedli jejich obsahovou (v případě otázky č. 12) a tématickou (v případě otázky č. 14) analýzu.

3.2 Popis dat a jejich struktury

V této části souhrnné zprávy představujeme popis dat a jejich struktury, tedy jak respondenti odpovídali na jednotlivé otázky. Dotazník z hlediska zjišťovaných informací obsahoval tři typy otázek:

- 1) otázky zjišťující vybrané socio-demografické charakteristiky respondentů – otázky č. 1 až 9;
- 2) otázky zjišťující uživatelské hodnocení prostředí na Hvězdárně – otázky č. 10, 12 a dílem i 14, neboť v závěrečné otevřené otázce se respondenti vyjadřovali jak k současnému stavu Hvězdárny, tak ke změnám, které považují za důležité;
- 3) otázky zjišťující vnímanou důležitost toho, co by se na Hvězdárně mělo změnit – otázky č. 11 a 14.

V následujících třech podkapitolách představujeme výsledky odpovědí na tyto tři typy otázek.

3.2.1 Respondenti – socio-demografické charakteristiky

Socio-demografické charakteristiky shrnujeme v tabulkách případně v grafech. Jejich porozumění zpravidla nevyžaduje slovní popis a interpretaci, proto komentujeme pouze ta data, která to podle našeho soudu vyžadují. Sociodemografické charakteristiky respondentů uvádíme pro představu o tom, kdo jsou naši respondenti. Tato data jsme však od respondentů sbírali zejména z toho důvodu, abychom na jejich základě mohli rozdělit respondenty do různých skupin, které budeme v části [3.3 Vztahy, souvislosti a rozdíly: názory, postoje a očekávání různých skupin uživatelů Hvězdárny](#) mezi sebou porovnávat.

Z hlediska počtu rezidentů a návštěvníků, pohlaví a věkových skupin, má vzorek respondentů následující charakteristiky (Tabulka 2):

	Rezidenti	Návštěvníci	Všichni respondenti
Celkem	378	93	471
Pohlaví			
Ženy	233	54	287
Muži	144	38	182
NA (bez odpovědi)	1	1	2
Věkové skupiny			
15 až 25 let	38	23	61
26 až 40 let	104	38	142
41 až 64 let	175	28	203
65 a více let	61	4	65

Tabulka 2:

Struktura respondentů – rezidenti a návštěvníci, muži a ženy, věkové skupiny

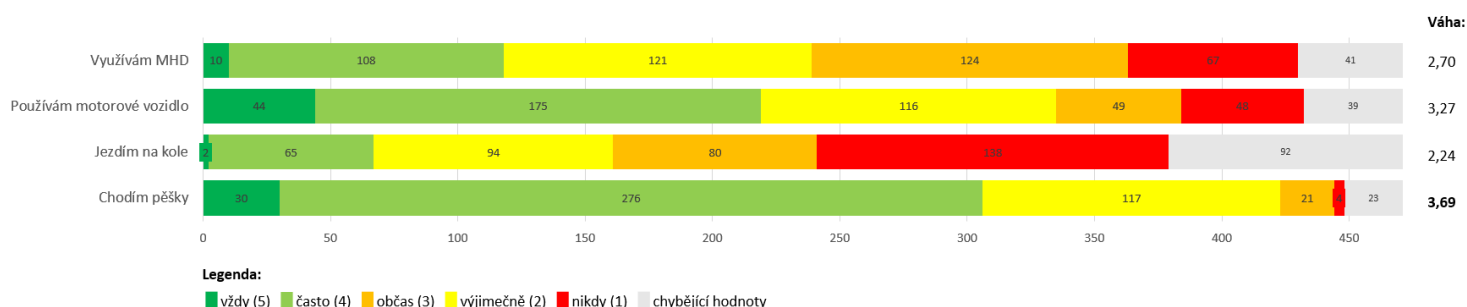
Data uvedená v Tabulce 2 není třeba příliš komentovat. Lze snad upozornit pouze na to, že dotazník vyplnilo výrazně více žen než mužů (což může být do určité míry dáno i tím, že na Hvězdárně žije více žen než mužů, byť skutečný rozdíl není tak výrazný jako u našich respondentů a respondentek (srv. Tabulka 1 výše). Obdobně lze chápat i skutečnost, že nejvíce našich respondentů je ve věkových skupinách 26 až 40 let a zejména pak 41 až 64 let (toto nelze srovnat s údaji ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2021 – srv. Tabulka 1 – neboť zde jsou věkové skupiny vymezeny jiným způsobem, než jaký jsme použili my).

Další otázka, kterou jsme položili všem respondentům, se týkala toho, jak často se pohybují po městě vybranými způsoby (otázka č. 9). Z grafu 1 je patrné, jak respondenti odpovídali na tuto otázku. Abychom mezi sebou mohli porovnat, jak často respondenti využívají jednotlivé typy dopravy, přiřadili jsme odpovědím respondentů váhu (od 5 u „vždy“ až po 1 u „nikdy“), kterou jsme vždy vynásobili počtem daných odpovědí a součet těchto násobků jsme pak zprůměrovali celkovým počtem odpovědí u daného způsobu pohybu po městě. **Čím vyšší hodnotu váha má, tím častěji je daný**

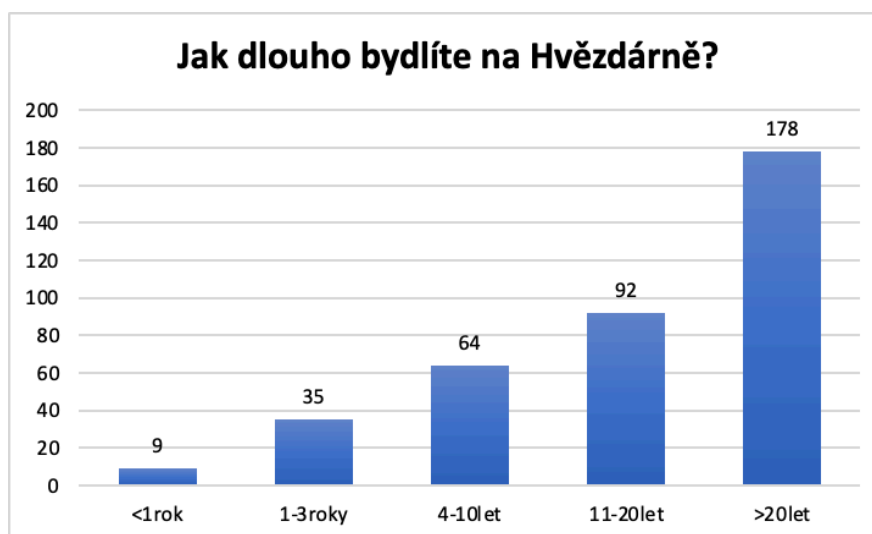
způsob pohybu po městě využíván. Výsledné váhy (viz údaje na pravém okraji grafu) ukazují, že naši respondenti **se nejčastěji po městě pohybují pěšky** (váha 3,69), následně s využitím motorových vozidel (váha 3,27). Méně často respondenti jezdí na kole a (váha 2,24) nebo využívají MHD (váha 2,70).

Graf 1:

Jak často se po městě pohybujete následujícími způsoby?



Na otázky č. 2 až 5 odpovídali pouze rezidenti, neboť od návštěvníků Hvězdárny jsme nepotřebovali odpovědi na tyto otázky znát. Na otázku č. 2, jak dlouho žijete na Hvězdárně, odpovědělo všech 378 rezidentů. Nejvíce jich žije na Hvězdárně více než 20 let (178 odpovědí), přičemž s klesající dobou bydlení přímo úměrně klesá i počet respondentů (viz Graf 2). Pokud budeme za starousedlíka považovat osobu žijící na Hvězdárně více než 10 let, tak ze všech 378 rezidentů jich bylo 270 (71.43 %) právě starousedlíky, tedy lidmi, kteří na Hvězdárně zřejmě velmi často žijí od 80. či 90. let 20. století, kdy zde byla zbudována zástavba panelových bytových domů, ve kterých se nachází výrazná většina bytů na Hvězdárně (viz data v Tabulce 1 výše).

**Graf 2:**

Jak dlouho bydlíte na Hvězdárně?

Název ulice, v níž rezidenti bydlí (otázka č. 3), uvedlo 369 rezidentů z 378. S ohledem na charakter zástavby v jednotlivých ulicích je pochopitelné, že nejvíce respondentů žije v ulicích se zástavbou bytových domů a tudíž největší hustotou obyvatel. Více než 80 % našich respondentů tak žije v ulicích Kosmonautů, Hvězdná a Nušlova (Tabulka 3).

Ulice	Respondentů	Ulice	Respondentů
Kosmonautů	191	Kalabisova	6
Hvězdná	61	Landfrasova	5
Nušlova	49	Naxerova	5
Větrná	15	Křížíkova	4
Na Točně	10	Na Piketě	4
Mukova	8	Bermanova	3
Michnova	7	U Nemocnice	1

Tabulka 3:

Počet respondentů žijících v jednotlivých ulicích

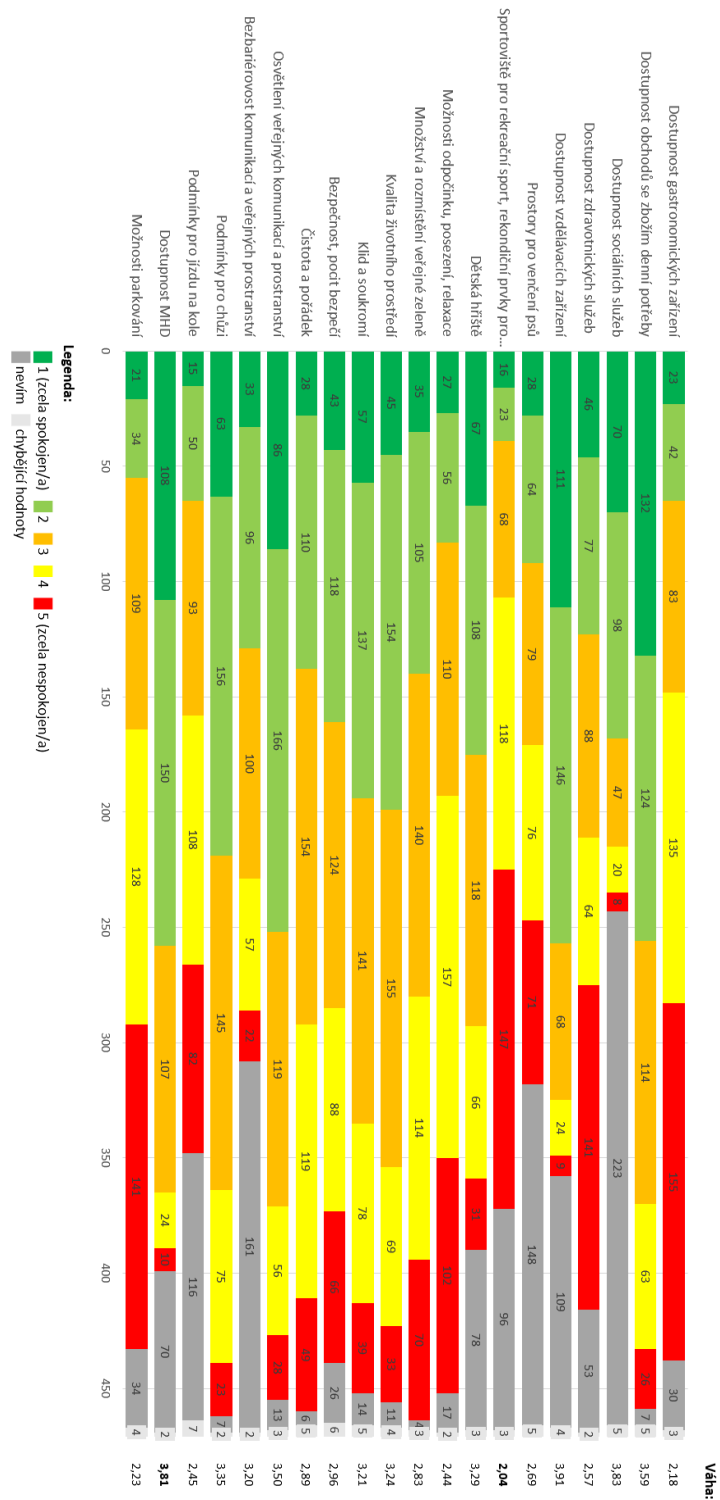
Charakter zástavby na Hvězdárně rovněž vedl k tomu, že se většina našich respondentů koncentruje v bytových domech. Na otázku č. 4, která se doptávala na typ

domu, ve kterém rezidenti na Hvězdárně bydlí, odpovědělo 377 rezidentů, přičemž 328 z nich (87 %) žije v bytovém domě, zatímco zbývajících respondenti bydlí v rodinném domě (37 respondentů) nebo v jiném domě (12 respondentů), což v případě Hvězdárny znamená dům s pečovatelskou službou.

V otázce č. 6, která byla poslední otázkou určenou pouze rezidentům, jsme se ptali na to, zda chovají psa. Na tuto otázku uvedlo odpověď všech 378 rezidentů, přičemž 83 (21,96 %) z nich psa chová a 295 (78,04 %) nikoli.

3.2.2 Uživatelské hodnocení současného stavu

V otázce č. 10 jsme respondenty požádali, aby hodnotili kvalitu vybraných aspektů prostředí a služeb na Hvězdárně. Na tuto otázku odpovídali všichni respondenti a na tomto místě tedy představujeme, jak jsou s vybranými aspekty prostředí a služeb spokojeni rezidenti a návštěvníci společně. Rozdíly v hodnocení mezi různými skupinami uživatelů Hvězdárny předkládáme v kapitole [3.3 Vztahy, souvislosti a rozdíly: názory, postoje a očekávání různých skupin uživatelů Hvězdárny](#). Kvalita dílčích aspektů prostředí a služeb byla hodnocena uživateli Hvězdárny na škále od 1 (zcela spokojen/a) do 5 (zcela nespokojen/a). Respondenti měli rovněž možnost vybrat hodnotu N, pokud z jakéhokoli důvodu nevěděli, jak daný prvek prostředí či kvalitu služeb hodnotit. Odpovědi na otázku č. 10 představujeme v Grafu 3. Podobně jako v případě otázky č. 9 porovnáváme hodnocení kvality jednotlivých aspektů prostřednictvím vah – od 5 u „NEJLEPŠÍ (ZCELA SPOKOJEN/A)“ až po 1 u „NEJHORŠÍ (ZCELA NESPOKOJEN/A)“. **Čím vyšší hodnota je uvedena u váhy daného aspektu, tím byl tento respondenty lépe hodnocen (dostal nejlepší známky).**



Graf 3:

Jak hodnotíte kvalitu prostředí a služeb na Hvězdárně?

Z hlediska **služeb** je nejlépe hodnocená dostupnost vzdělávacích zařízení (váha 3,91, celkově nejlepší hodnocení), sociálních služeb (váha 3,83) a dostupnost MHD (váha 3,81). Ze služeb jsou respondenti nejméně spokojeni s dostupností zdravotnických služeb (váha 2,57) a gastronomických zařízení (váha 2,18).

Co se týče **prostředí**, tak nejlépe respondenti hodnotili osvětlení veřejných komunikací a prostranství (váha 3,50) a podmínky pro chůzi (váha 3,35). Dalšími dobře hodnocenými prvky byla dětská hřiště (váha 3,29), kvalita životního prostředí (váha 3,24), klid a soukromí (váha 3,21), bezbariérovost komunikací (váha 3,2). Naopak nejhorší hodnocení (pod nebo těsně nad váhu 2,5) dostala sportoviště pro rekreační sporty (váha 2,04, celkově nejhorší hodnocení), možnosti parkování (váha 2,23), podmínky pro jízdu na kole (váha 2,45), možnosti odpočinku, posezení a relaxace (váha 2,44) a prostory pro venčení psů (váha 2,69).

Výše uvedené hodnocení kvality vybraných aspektů Hvězdárny doplňují odpovědi na první otevřenou otázku, ve které jsme požádali respondenty, aby charakterizovali Hvězdárnu pěti slovy. Tato sumarizační technika se používá ve výzkumech zaměřených na vztah respondentů k určitému místu, pro zachycení významů, které mu respondenti připisují (viz např. Malá et al. 2021). Omezení možnosti na pět slov by mělo respondenty přimět k tomu, aby vybrali pouze ty charakteristiky, které jsou pro ně klíčové. Často se opakující slova pak vyjadřují obecně vnímanou identitu místa.

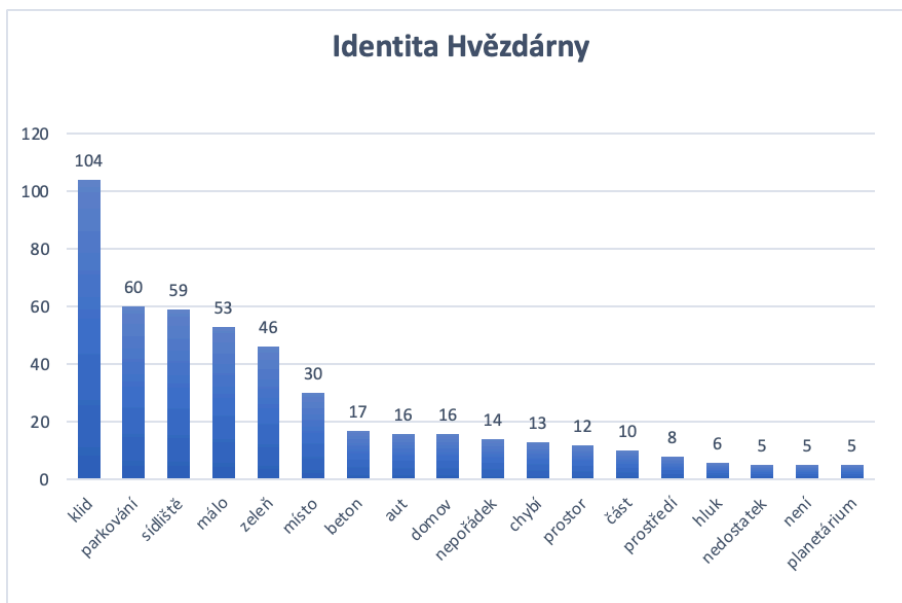
Ze všech 471 respondentů odpovědělo na tuto otázku 356. Nutno podotknout, že někteří respondenti se omezili např. pouze na jedno slovo nebo na méně než pět slov, někteří jich naopak uvedli více (často to bylo dáno tím, že aspekt, který je podle nich pro Hvězdárnu charakteristický, bylo snadnější popsat více slovy – např. *málo zeleně*, *hodně bytů*, *vizuální chaos* apod.). Mnozí si pak vypomohli tím, že charakteristiku Hvězdárny uvedli jako jedno slovo, byť složené z řady slov: např. *přeautováno* nebo *plná autparkujících všude*. Někteří pak využili tento prostor k rozsáhlejšímu komentáři ke stavu a změnám na Hvězdárně. Tato delší vyjádření formulovaná ve větách (celkem se objevila tři) jsme přesunuli do odpovědí na otázku č. 14, která byla určena právě

tomuto typu vyjádření. Celkově jsme tak pracovali se slovní charakteristikou Hvězdárny od 353 respondentů, kteří ji popsali celkem 2171 slovy.

V programu Atlas.ti jsme provedli obsahovou analýzu, která identifikovala nejčastěji používaná slova. U těchto jsme pak vytvořili filtrační seznam tvořený „kořeny“ nejčastěji použitých slov tak, abychom zachytili počty stejných slov v různých tvarech (např. pro slova dostupná, dostupné, dostupnost jsme do filtračního seznamu zadali „dostup“). Takto vytvořené skupiny slov a jejich četností jsme pak ještě prošli, jednak abychom z nich vyloučili slova, která nepatří do stejné skupiny, a zároveň abychom k nejfrekventovanějším slovům vybrali ilustrativní ukázky celých slovních charakteristik.

Nejčastěji použitá slova (použitá alespoň pětkrát) jsou uvedena v Grafu 4. Níže tato slova a kontext jejich použití stručně komentujeme. Hvězdárna byla nejčastěji charakterizována slovem *klid*, *klidná*, *poklidná*, a to ve smyslu *klidného místa* nebo *oázy klidu*. Asi není nutno podotýkat, že tato charakteristika je vesměs vnímána jako nejvýraznější přednost Hvězdárny.

Druhé nejčastější slovo bylo *parkování*, které bylo vesměs použito v negativním smyslu *málo*, *nedostatečné*, *strašné* apod. Podobně používali lidé slova *aut*, *auta*, a to ve smyslu místa přeplněného auty.



Graf 4:

Počty slov použitých v odpovědi na výzvu: Charakterizujte Hvězdárnu pěti slovy.

Třetí nejčastější slovo bylo *sídlíště*, přičemž ve stejném či velmi podobném smyslu použili někteří respondenti další slova jako *místo*, *prostředí*, *domov*, *část* (ve smyslu část města) a *prostor*. Všemi těmito slovy odkazovali k lokalitě Hvězdárny, a to téměř vždy s nějakým kladným nebo záporným hodnocením. Mezi těmi kladnými se objevovala např. *menší sídlíště kousek od přírody; příjemné, klidné, pěkné sídlíště*. Jako příklady negativního hodnocení lze uvést např.: *sídlíště s nedostatkem parkování!; stísněné, malé, špinavé, nahuštěné, zanedbané sídlíště; sídlíště zastavěné auty*. Nejčastěji se však objevovalo spojení *klidné sídlíště, klidná část města, klidné prostředí* apod.

Příslovce *málo* sloužilo respondentům k vyjádření různě zaměřené kritiky Hvězdárny. V podobném smyslu používali respondenti slovo *chybí* (*bankomat, krása, parkovací místa, služby, bezpečností kamery* či *hodně toho chybí*), *není* (*co dělat, bezpečno, niczdenení, zde lékař*) a *nedostatek* (*zeleně, parkovacích míst*). Slovo *málo* se rovněž objevovalo ve spojení s dalšími slovy – *málo života, místa, bezpečné, míst pro děti, parkování, obchodů, služeb, laviček*. Velmi často jej respondenti uváděli s dalším často použitým slovem *zeleně* či *zelená*. Výraz *málo zeleně* (nebo v některých případech psáno dohromady jako *málozeleně* nebo vyjádřeno slovem *nezelená*) se objevil jednadvacetkrát. Samotné slovo *zeleně* a *zelená* se objevilo pouze třikrát v pozitivním smyslu dostatku zeleně.

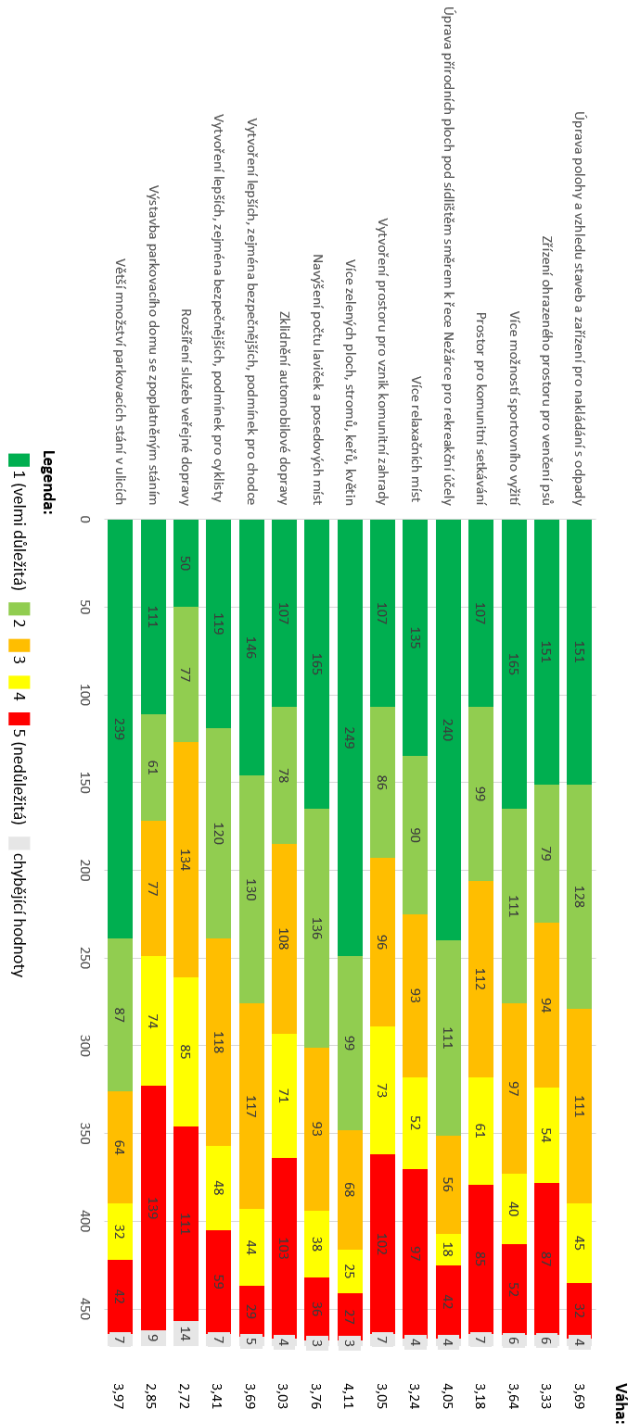
Z méně často používaných slov pak překvapí asi nejvíce planetárium, které bylo zmiňováno v pozitivním smyslu (krásné, skvělé) nebo prostě jen popisně jako součást Hvězdárny, avšak pouze pětkrát.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že v očích našich respondentů je Hvězdárna zejména KLIDNÉ, AUTY PŘEPLNĚNÉ SÍDLIŠTĚ S NEDOSTATKEM ZELENĚ A PARKOVACÍCH MÍST.

3.2.3 Vize pro Hvězdárnu

Na míru důležitosti změn jsme se respondentů ptali v otázce č. 11 (Jaké změny veřejných prostranství na Hvězdárně byste považoval/a za důležité?), ve které se respondenti mohli vyjádřit na škále od 1 - VELMI DŮLEŽITÁ až po 5 - NEDŮLEŽITÁ. Respondenty vyjadřovaná míra důležitosti vybraných změn v zásadě koresponduje s odpověďmi na otázku č. 10, a to tak, že v otázce č. 11 přisuzují vyšší míru důležitosti změny u těch aspektů, u kterých v otázce č. 10 vyjadřovali vyšší míru nespokojenosti. Konzistentní jsou odpovědi respondentů i v opačném smyslu, tedy u těch aspektů, u kterých jsou spokojeni se současným stavem prostředí a služeb, nepovažují za důležité, aby došlo k jejich změně. Zde je však nutno podotknout, že ne u všech aspektů hodnocených v otázce č. 10 jsme se doptávali na míru důležitosti jejich změny v otázce č. 11 (toto se týká zejména aspektů, které jsou problematicky řešitelné zpracovatelem územní studie, jako je např. kvalita a dostupnost gastronomických služeb). Jinak řečeno, otázka č. 11 se soustředí na změny veřejných prostranství, otázku služeb ponechává stranou.

Odpovědi na otázku č. 11 představujeme v Grafu 5. Podobně jako v případě otázek č. 9 a 10 porovnáváme hodnocení důležitosti jednotlivých změn prostřednictvím vah (od 5 u „velmi důležitá“ až po 1 u „nedůležitá“). I u této otázky tak platí, že čím vyšší hodnota je uvedena u váhy dané změny (viz hodnoty na pravém okraji grafu), tím je tato změna respondenty vnímána jako důležitější.



Graf 5:

Jaké změny veřejných prostranství na Hvězdárně byste považoval/a za důležité?

Za vůbec nejdůležitější považují respondenti, aby na Hvězdárně bylo více zelených ploch, stromů, keřů a květin (váha 4,11). Respondenti připisují velký význam i dalším změnám, které mají z Hvězdárny učinit lepší místo pro trávení volného času a relaxaci: druhou nejvíce preferovanou změnou je úprava přírodních ploch pod sídlištěm směrem k Nežárce (váha 4,05), za důležité respondenti dále považují navýšení počtu laviček a posedových míst (váha 3,76), více možností sportovního využití (váha 3,64), zřízení ohrazeného prostoru pro venčení psů (váha 3,33) a více relaxačních míst (váha 3,24).

V otázce č. 10 respondenti negativně hodnotili možnosti parkování (váha 2,23), což odpovídá i tomu, že v otázce č. 11 připisují zajištění většího množství parkovacích stání v ulicích velkou důležitost (váha 3,97). Respondenti volají po větším množství parkovacích stání, avšak výstavbě parkovacího domu se zpoplatněným stáním připisují spíše menší důležitost (váha 2,85).

Jediný nesoulad (nikoli vyloženě rozpor) v odpovědích na otázku č. 10 a č. 11 lze snad spatřovat v podmínkách pro chůzi: zatímco v otázce č. 10 s nimi respondenti byli spíše spokojeni (váha 3,35), v otázce č. 11 přisuzují vytvoření lepších, zejména bezpečnějších, podmínek pro chodce velkou důležitost (váha 3,69). Jak uvidíme níže, v otevřené otázce č. 14 respondenti výrazně kritizovali havarijný stav chodníků.

Konzistentní je pak postoj k podmínkám pro jízdu na kole, se kterými jsou respondenti v otázce č. 10 spíše nespokojeni (váha 2,45), což odpovídá postoji vyjádřenému v otázce č. 11, neboť vytvoření lepších podmínek pro jízdu na kole patří mezi změny vnímané respondenty jako důležité (váha 3,41).

Hodnocení kvality prostředí a služeb na hvězdárně a zejména pak důležitost a konkrétní podoba změn, které respondenti navrhují, jsou rovněž obsahem odpovědí na závěrečnou otevřenou otázku č. 14, ve které byli respondenti vyzváni, aby nám sdělili cokoli nad rámec uzavřených otázek, které jsme jim položili. Tuto možnost využilo 223 respondentů, přičemž se jednalo o 189 rezidentů a 34 návštěvníků.

Pro odpovědi na tuto otázku je charakteristické, že v nich respondenti kritizují různé aspekty života (identifikují problémy) na Hvězdárně a zároveň navrhují, co by podle nich bylo potřeba změnit. V některých případech se objevují i návrhy, jak daných

změn dosáhnout. Z hlediska rozsahu a struktury tak typické vyjádření vypadalo následovně:

“Za největší problém sídliště Hvězdárna považuji současný stav veřejného prostoru, především ploch mezi jednotlivými bytovými domy. Veřejná prostranství zde budí dojem, že se nezměnila od doby svého vzniku, ačkoli přítomné prvky již nejsou prakticky žádným způsobem využívány a spíše překáží (např. sušáky na prádlo nebo betonové kruhové objekty). Tato místa mají přitom obrovský potenciál pro zkvalitnění veřejného prostoru a života na Hvězdárně. Mohla by zde vzniknout příjemná odpočinková místa, individuální herní prvky či fitness prvky, prostor pro pejskaře. Bylo by skvělé, kdyby se všechny tyto prvky nekoncentrovaly pouze na jedné ploše, ale byly volně rozmístěny na různých místech sídliště, které pro to poskytuje velkorysý prostor. Uvítala bych zde také větší množství zeleně. Současné keře kumulující poléťavý odpad by bylo vhodné zredukovat a nahradit je spíše solitérními stromy a především kvetoucími plochami/záhony, které zde velmi postrádám, ačkoli v jiných částech města fungují. Nevyhovující mi přijde i stav některých chodníků v prostoru mezi bytovými domy a také stav většiny laviček, které příliš nelákají k posezení a odpočinku (na vině je nejen jejich stav ale často také nevhodné umístění). Velmi mě mrzí stav dětských hřišť, která jsou pěkná, ale málo udržovaná. Myslím, že by prostřednictvím těchto změn Hvězdárna ožila po stránce funkční i estetické. Místní obyvatelé by při trávení volného času nebyli omezeni pouze na místní hřiště, ale mohli by aktivně a smysluplně využívat i zbylé okolní plochy, které jsou bohužel v současné době naprosto mrtvé. (Rezidentka, 26-40)

Odpovědi respondentů jsme podrobili tematické analýze, tedy pozorně jsme je přečetli a podle principů kódovací strategie je rozdělili do několika skupin (kódů), a to podle toho, čemu se komentáře věnovaly. Témata, která se postupně vynořila z vyjádření respondentů, jsme si označili následujícím způsobem: ZANEDBANÁ, SOUŽITÍ, POLICIE, SLUŽBY, TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU, SVĚTELNÉ ZNEČIŠTĚNÍ a PARKOVÁNÍ. Tato témata dále stručně představujeme a ilustrujeme je vybranými citacemi odpovědí respondentů. U každého tématu přitom zahrnujeme citace komentářů, které obsahují popis problému a často se objevující návrhy, co a jak na Hvězdárně změnit.

ZANEDBANÁ

Významná část vyjádření poukazuje na zanedbaný stav veřejných prostor. Zanedbanost se týká zeleně, laviček, dětských hřišť a chodníků, jejichž havarijní stav je zmiňován téměř každým respondentem. Respondenti velmi často uváděli, že veřejné plochy jsou velmi málo udržované a mají pocit, že město Hvězdárně nevěnuje dostatečnou péči.

Často zmiňované jsou staré a nevyužívané sušáky na prádlo, které respondenti navrhnou odstranit.

Sídliště bylo postaveno před 30 lety a od té doby se tu nic neudělalo, některé stromy přerostli, chodníky se propadají, málo se zde udržuje zelená plocha. (Rezidentka, 41–64 let)

Sídliště Hvězdárna, i když je ze všech sídlišť nejmladší, je v hrozném stavu, chodníky se neudržují, samá díra, v zimě se neodhrnuje, tráva se seče také nejméně v porovnání s jinými lokacemi a vývoz odpadků je také jedno zoufalství! (Rezidentka, 41–64 let)

Tristní stav komunikací na Hvězdárně. To samé záhony, zeleň – vše zanedbané nebo upravené jen nárazově. (Rezidentka, 41–64 let)

Dětské hřiště s pískovištěm, kde si samy maminky uklízíme písek kolem celého pískoviště, protože za 5 let to sem město přijelo zamést jednou a to ještě na naše opakované urgování emailem. Písek tam není skoro žádný, zakrýt se dá jen půlka, takže veřejný záchod pro všechny kočky v okolí. (Rezident, 26–40 let)

Chodníky jsou ve špatném stavu a je velmi nepříjemné se pohybovat po Hvězdárně na invalidním vozíku. Člověk sám se nedostane ani k tomu MHD Na Točně. (Návštěvník, 41–64 let)

Nechápu umístění 97 ks železných, nepoužívaných venkovních sušáků na prádlo !!! (Rezidentka, 65 a více let)

Na travnatých plochách jsou zbytečně stále umístěny sušáky na prádlo bez šňůr, které nikdo nevyužívá a pozůstatky dětských pískovišť. Je to naprosto zbytečné. (Rezidentka, 41–64 let)

Navrhované změny jsou v těchto případech očekávatelné a všemi respondenty sdílené: opravit, uklízet, důkladněji a často pečovat o veřejný prostor, obnovit a rozšířit zelené plochy.

Nebylo by špatné postupně renovovat chodníky, tchýně s chodítkem je celá vyklepaná. (Rezident, 41–64 let)

Doporučuji: výměnu fošen na lavičkách, úpravu stromů, ořez spodních větví, odstranění nalomených větví, více se věnovat úklidu. (Rezident, 65 a více let)

Ocenila bych dřívější zahájení sekání trávy, úklid dětských hřišť (zametání písku okolo pískovišť), opravy chodníků (některé jsou plné děr). (Rezidentka, 26–40 let)

V kontextu zanedbaného stavu Hvězdárny respondenti identifikovali jako nejvíce problematické prostory kolem základní školy, zejména okolí restaurace Hvězdárna.

Náměstíčko – prostor před potravinami, poštou, neupravené, schází se zde pochybné existence. Přes tento prostor chodí denně školáci do školy, otrěsné! (Rezidentka, 41–64 let)

Prostor u základní školy, kde je hospoda snad III. cenové kategorie, je naprosto odpuzující. (Rezidentka, 26–40 let)

Za nejproblémovější místo považuji prostor u pošty, kde děti ze základní školy prochází mezi hosty restaurace (alkohol a cigarety) a následně chodí zchátralým prostorem před obchodem, kde se koncentrují a posedávají různá individua. (Návštěvnice, 26–40 let)

Myslím si, že není vhodná restaurace Budvarka, pokud se tak ještě jmenuje. Člověk se kolem bojí chodit. Chodí kolem dětí ze školy, na kroužky a vidí některé opilce, kteří se chovají nevhodně. A nemluví o tom, že vykonávají potřebu kolem pošty, nechávají kolem odpadky a dělají hluk. (Rezidentka, 26–40 let)

SOUŽITÍ a POLICIE

Kritika prostoru kolem restaurace Hvězdárna a zejména pak chování jejích hostů se netýká pouze zanedbanosti Hvězdárny, ale i soužití různých skupin obyvatel. Zákazníci restaurace Hvězdárna jsou nejčastěji kritizovanou skupinou, v podobném smyslu si respondenti stěžují na hluk kolem autobusové zastávky Na Točně. Častým předmětem kritiky jsou rovněž pejskaři, a to zejména z toho důvodu, že neuklízí po svých mazlíčcích či je nechávají běhat na volno a bez náhubku. Řešení těchto problémů soužití přitom respondenti spatřují zejména ve zvýšené kontrole ze strany policie, v udělování pokut za různé typy přestupků a v instalaci kamerového systému. Samotná policie je pak často kritizována za nedůsledné kontroly pořádku na Hvězdárně.

Vadí mi sezení na zastávce MHD, křik v pozdních nočních hodinách, sedávají tam ožralý, sfetovaný, časté rozbíjení skla na zastávce, bydlím u zastávky a v létě nemožné otevřít okno – buď samý autobus nebo křik ze zastávky! (Rezidentka, 41–64 let)

Pejsci! Nějak donutit majitele, aby sbírali psí exkrementy. Je to nechutné. Děti ze školky chodí na procházku mezi výkaly. Kamery– postíhy– pokuty. (Rezidentka, 65 a více let)

Volně pobíhající psi bez náhubků/košů, kteří znečišťují i to málo trávníků. (Rezident, 41–64 let)

Policie, státní ani městská, nekontroluje přestupky. (Rezident, 65 a více let)

Je nutné monitorování dětských hřišť kvůli hluku po 22h a odhazování odpadků a konzumaci alkoholických nápojů. (Rezidentka, 41–64 let)

Restaurace hvězdárna + obchod vedle – monitoring ze strany PČR – hluk, konzumace alkoholu na lavičkách, také to prostranství by si zasloužilo úpravu, jsou tam rozbité chodníky, děti tu chodí do školy. (Rezidentka, 41–64 let)

V dnešní době chybí na sídlištích bezpečnostní kamery. Také by neškodilo, kdyby se po sídlišti občas prošla (ne projela) hlídka MP. (Rezidentka, 41–64 let)

SLUŽBY a TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

Respondenti dále často poukazovali na nedostatečné zajištění různých typů služeb na Hvězdárně. Pro tato vyjádření je pak typické, že často spatřují řešení v obchodním centru, které se na Hvězdárně buduje.

Klidné sídliště na kraji města, kde bohužel nic není. (Rezident, 26–40 let)

Ráda bych zde měla kavárnu nebo místo k posezení, kadeřnictví nebo lékaře, také víc klidu. (Rezidentka, 41–64 let)

Chybí i jakákoliv slušná restaurace s vařením jídla, možná se to zlepší výstavbou obchodního centra. (Rezidentka, 65 a více let)

Velká radost ze stavby nového obchodního centra, které doplní vše, co zde chybělo. (Rezidentka, 41–64 let)

Nyní tu zoufale chybí možnost posezení u kávy, kavárna, cukrárna, solidní restaurace. (Rezident, 65 a více let)

Z hlediska trávení volného času respondenti opět konstatují neuspokojivý stav hřišť pro děti, sportovišť pro různé věkové skupiny, zanedbanost zelených ploch. Pozitivně je vnímána případná úprava přírodních ploch pod sídlištěm směrem k řece Nežárce pro rekreační účely, která byla hodnocena jako velmi důležitá (váha 4,05) i v otázce č. 11.

Málo odpočinkových zón, málo hřišť pro dospívající mládež. (Rezidentka, 41–64 let)

Moc by mě potěšilo zřízení workoutového hřiště a jiných sportovních míst. (Rezidentka, 41–64 let)

Uvítala bych více laviček, fotbalové hřiště (hřišťátko) – s trávou. (Rezidentka, 41–64 let)

Velice bych uvítal kvalitní úpravu přírodních ploch pod sídlištěm při Nežárce, kde je jistě veliký potenciál.” (Rezident, 26–40)

V oblasti pod ZŠ 6 směrem k řece Nežárce a kolem řeky má město pozemky. Na jejich místech vybudovat přírodní park na procházky a odpočinek, místa pro grilování a piknik a sport. Rezident, 26–40)

SVĚTELNÉ ZNEČIŠTĚNÍ

Z volných komentářů respondentů se vynořil jeden problém, který jsme nepředpokládali při formulaci uzavřených otázek. Týká se světelného znečištění, které je na Hvězdárně negativně vnímané i vzhledem k přítomnosti Planetária. V této souvislosti se pak objevují obavy z výstavby nového obchodního centra, které by mohlo světelné znečištění zhoršit.

Příliš světelného znečištění. Proč se musí před Penny celou noc osvětlovat prázdné parkoviště (asfalt)? Bude to samé v novém obchodním centru? (Návštěvník, 41–64 let)

Mě překvapuje a děsí budovaná blízká obchodní zóna, která bude dost možná v noci svítit jako lunapark. (Návštěvník, 41–64 let)

Uvítala bych minimalizaci světelného smogu od Penny a taky pevně doufám, že je toto řešeno u nově vznikající obchodní zóny. (Rezidentka, 26–40 let)

Hvězdárna (a planetárium) je takové krásné místo sloužící vzdělanosti lidí. Proto bychom si ho měli nějakým způsobem opečovávat. Pro pozorování oblohy, což je často pro lidi mimořádným zážitkem, je potřeba tma, resp. tmavá obloha. Chápu, že nelze zhasnout Jindřichův Hradec, ale nemělo by být tolerováno zbytečné svícení. To je zejména u PENNY, kde se svítí po celou noc na prázdné parkoviště – tak kdyby bylo možné tuhle praxi změnit a po zavírací době zhasnout. (Návštěvník, 65 a více let)

PARKOVÁNÍ

Posledním tématem, které bylo často zmiňované, jsou možnosti parkování, které jsou obecně vnímané jako nedostatečné až katastrofální. Návrhy na řešení situace jsou různé a je zajímavé, že mnozí respondenti vnímají uspokojení potřeb parkovacích míst jako problematické zejména ve vztahu k podobně vnímané potřebě většího množství zeleně a zelených ploch.

Opravdu je potřeba něco udělat s parkováním!! Děkujeme. (Rezidentka, 15–25 let)

Parkování je nedostačující a v pozdních hodinách téměř nemožné. Uvítal bych zavedení rezidenčních zón s omezením parkování např. max. 2 auta na bytovou jednotku, nebo možnost si parkovací místo pronajmout jako vyhrazené. (Rezident, 26–40 let)

Uvítala bych více parkovacích míst, pokud by to ale nebylo na úkor velké plochy zeleně.
(Rezidentka, 26–40 let)

Dále bych rád požádal o nalezení souhry výsadby zeleně ale ne na úkor parkovacích míst.
(Rezident, 26-40)

Jeden z nejkomplexnějších komentářů k problematice parkování a jeho řešení spatřujeme v následujících větách:

I když považuji parkování za velký problém sídliště, nevím, jestli zvýšení počtu parkovacích míst je to, co nás zachrání. Na úkor čeho vzniknou parkovací místa? Sídlíště se už asi nemá moc kam zvětšit, případné parkování směrem k ohradě daňků, kam se asi teoreticky může do budoucna rozšiřovat, pro mě nemá smysl, když bydlím Na Točně. Minimálně u nás se sídlíště nemá kam rozšířit, nevím, kde by mohla přibýt parkovací místa. Nebylo by tedy řešením nějak omezit počty parkovacích míst například trvalým bydlištěm? Vím, že to tak funguje v jiných městech. Kdo by potřeboval více parkovacích míst, než kolik má členů domácnosti s trvalým bydlištěm, ať si za další automobil připlatí. Nejlépe kdyby bylo možné mít jedno auto na byt zdarma nebo za symbolickou cenu, druhé už za nějaký vyšší poplatek a každé další auto za násobek poplatku předchozího. To by se najednou krásně parkovalo a nemuseli bychom tu všichni dumat, kde zaparkovat a kde vyčarovat nová parkovací místa. Daleko raději než ještě více vybetonované sídlíště s novými parkovacími stáními bych viděl na sídlišti více zeleně. Myslím, že sídlíště Vajgar je daleko zelenější a méně vybetonované než to naše. V létě v období veder je na Hvězdárně vážně šíleně. Více stromů a keřů by to mohlo zlepšit. Zejména stromy v horkých dnech fungují jako přírodní klimatizace. (Rezident, 26-40)

Spokojenost se stávajícím stavem a vnímaná důležitost změn (otázky č. 10 a č. 11) a závěrečná otevřená otázka č. 14 spolu převážně korespondují. Z hlediska revitalizace lokality však vyjádřené postoje staví před zpracovatele územní studie komplikovaně naplnitelné požadavky, a to zejména s ohledem na omezený prostor, který lokalita Hvězdárny nabízí (zejména v ulicích se zástavbou panelových bytových domů). Na jedné straně stojí totiž výrazný požadavek pro větší množství stání pro motorová vozidla, která už nyní zabírají významnou část veřejných prostor. Na straně druhé respondenti vnímají jako důležité bezpečnější prostředí pro chodce a cyklisty a celkově zelenější a pro relaxaci a trávení volného času příznivější Hvězdárnu. Uspokojit potřebu parkovacích míst s potřebou mít kde relaxovat a trávit volný čas se nám jeví jako největší výzva pro zpracovatele územní studie.

3.3 Statistické vyhodnocení průzkumu – analýza závislostí (názory, postoje a očekávání různých skupin uživatelů Hvězdárny)

Účelem analýzy závislostí byla detekce statisticky významných faktorů, které zapříčiňují signifikantní rozdíly v odpovědích respondentů na otázky č. 10 „Jak hodnotíte kvalitu prostředí a služeb na Hvězdárně“ a č. 11 „Jaké změny veřejných prostranství na Hvězdárně byste považoval/a za důležité“. V této kapitole shrnujeme výsledky těchto analýz, k některým z nich se vrátíme v následující kapitole v přehledu závěrů a doporučení.

Mezi zkoumané faktory byly zařazeny:

- **vztah respondenta k Hvězdárně** (otázka č. 1)
 - rezident,
 - návštěvník
- **délka bydlení na Hvězdárně** (otázka č. 2 – pouze rezidenti)
 - nový rezident (méně než rok, 1 až 3 roky, 4 až 10 let),
 - starousedlík (11 až 20 let, více než 20 let)
- **typ obydlí** (otázka č. 4 – pouze rezidenti)
 - rodinný dům,
 - jiné obydlí (bytový dům, jiný dům)
- **přítomnost psa v domácnosti** (otázka č. 6 – pouze rezidenti)
 - ano
 - ne
- **věková skupina respondenta** (otázka č. 7)
 - 15 až 25 let,
 - 26 až 40 let,
 - 41 až 64 let,
 - 65 a více let
- **pohlaví respondenta** (otázka č. 8)
 - muž,
 - žena

- **užívání motorového vozidla pro pohyb po městě** (otázka č. 9)
 - nemotoristé (nikdy)
 - občasní motoristé (výjimečně, občas)
 - silní motoristé (často, vždy)

Odpovědi na otázky týkající se míry spokojenosti se současnou kvalitou prostředí a služeb na Hvězdárně (skupina otázek č. 10) a míry důležitosti změn veřejných prostranství na Hvězdárně (skupina otázek č. 11) byly zaznamenávány na pětičlenné škále, takže získaná data měla charakter kategoriálních proměnných ordinálního typu.

Analyzované faktory (charakterizující skupiny respondentů), které byly zvoleny pro výzkum ovlivnění odpovědí na jednotlivé varianty skupin otázek č. 10 a č. 11 měly charakter kategoriálních proměnných nominálního typu.

S ohledem na uvedené typy jednotlivých položek datového souboru byly proto pro statistickou analýzu zvoleny **neparametrické metody**, které umožňují korektní vyhodnocení i v případě nesplnění předpokladů nezbytných pro použití parametrických metod.

Pro detekci faktorů, které statisticky významně ovlivňují odpovědi na otázky s č. 10 a 11, byl použit **Kruskal-Wallisův test o shodě mediánů**, který představuje neparametrickou verzi ANOVA testu o shodě průměrů.

Pro posouzení, která z kategorií respondentů se vyznačovala **nejvyšší mírou spokojenosti** (otázky č. 10), resp. **důležitosti hodnocení** (otázky č. 11) v otázkách, kde byl Kruskal-Wallisovým testem identifikován statisticky významný rozdíl v hodnocení, byly použity podmíněné popisné statistiky (medián, modus, dolní a horní kvartil a kvartilové rozpětí).

Statistická analýza byla realizována prostřednictvím volně šiřitelného statistického programu **Jamovi**.

3.3.1 Detekce rozdílů v hodnocení spokojenosti se současnou kvalitou prostředí a služeb na Hvězdárně (otázky č. 10) v závislosti na vybraných faktorech

A) Vliv vztahu respondentů ke Hvězdárně:

S využitím Kruskal-Wallisova testu byly na 5% hladině významnosti prokázány statisticky významné rozdíly mezi rezidenty a návštěvníky v těchto případech:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů spokojenosti respondentů se stávajícím stavem	Skupiny s vyšší mírou spokojenosti
Dostupnost MHD	rezidenti
Dostupnost sociálních služeb	návštěvníci
Dostupnost zdravotnických služeb	návštěvníci
Dostupnost vzdělávacích zařízení	rezidenti
Prostory pro venčení psů	návštěvníci
Sportoviště pro rekreační sport, rekondiční prvky pro seniory	návštěvníci
Možnosti odpočinku, posezení, relaxace	návštěvníci
Klid a soukromí	rezidenti

Z výsledků Kruskal-Wallisova testu vyplývá, že rezidenti a návštěvníci se statisticky významně liší v hodnocení spokojenosti celkem v osmi případech. Rezidenti jsou v porovnání s návštěvníky spokojenější s dostupností MHD a se vzdělávacími zařízeními. Lépe hodnotí rovněž klid a soukromí v této lokalitě. Dostupnost zdravotnických a sociálních služeb, stávající prostory pro venčení psů a možnosti sportovního vyžití, odpočinku, posezení a relaxace hodnotí naopak hůře než návštěvníci.

B) Vliv délky bydlení na Hvězdárně (pouze rezidenti):

Z odpovědí rezidentů s různou délkou bydlení na Hvězdárně agregovaných do skupin „starousedlíci“ (11 až 20 let, více než 20 let) a „noví rezidenti“ (méně než rok, 1 až 3 roky a 4 až 10 let) vyplynuly následující statisticky významné rozdíly:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů spokojenosti respondentů se stávajícím stavem	Skupiny s vyšší mírou spokojenosti
Možnost parkování	noví rezidenti
Množství a rozmístění veřejné zeleně	noví rezidenti
Sportoviště pro rekreační sport, rekondiční prvky pro seniory	noví rezidenti
Prostory pro venčení psů	noví rezidenti

Testování prokázalo ve všech případech, tj. možnostech parkování, množství a rozmístění veřejné zeleně, příležitostech pro rekreační sporty a rekondiční cvičení i venčení psů, statisticky významnou vyšší míru spokojenosti u nových rezidentů, kteří bydlí na Hvězdárně maximálně 10 let.

C) Vliv typu obydlí (pouze rezidenti):

Z odpovědí rezidentů s odlišným typem obydlí na Hvězdárně rozdělených do skupin „**rodinný dům**“ a „**jiné obydlí**“ (agregace kategorií bytový dům a jiný dům) vyplynuly následující statisticky významné rozdíly:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů spokojenosti respondentů se stávajícím stavem	Skupiny s vyšší mírou spokojenosti
Možnost parkování	bydlící v rodinném domě
Čistota a pořádek	bydlící v rodinném domě
Klid a soukromí	bydlící v rodinném domě
Dostupnost obchodů se zbožím denní spotřeby	bydlící v rodinném domě

Z výsledků testování vlivu typu obydlí na míru spokojenosti vyplynulo, že v porovnání s rezidenty bydlícími v bytě nebo jiném domě projevili rezidenti, kteří obývají rodinný dům v této lokalitě, statisticky významně vyšší míru spokojenosti v otázkách zaměřených na hodnocení možností parkování, čistotu, pořádek, klid a soukromí a na dostupnost obchodů se zbožím denní spotřeby na Hvězdárně.

D) Vliv přítomnosti psa v domácnosti (pouze rezidenti):

Z odpovědí rezidentů Hvězdárny rozdělených do skupin podle přítomnosti psa v domácnosti do skupin „ano“, tj. domácnost vlastní psa, a „ne“, tj. domácnost nevlastní psa, vyplynuly následující statisticky významné rozdíly:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů spokojenosti respondentů se stávajícím stavem	Skupiny s vyšší mírou spokojenosti
Čistota a pořádek	domácnost nevlastní psa
Bezpečnost, pocit bezpečí	domácnost nevlastní psa
Sportoviště pro rekreační sport, rekondiční prvky pro seniory	domácnost nevlastní psa

Přítomnost, resp. nepřítomnost psa v domácnosti se projevila v signifikantním rozdílu hodnocení míry spokojenosti rezidentů s čistotou, pořádkem a bezpečností na Hvězdárně, a s uspokojivými možnostmi provozovat rekreační sport, resp. rekondiční cvičení. Spokojenější s dosavadním stavem je skupina rezidentů nevlastní psa.

E) Vliv věkové skupiny respondenta:

Z odpovědí rezidentů Hvězdárny, rozdělených do skupin podle příslušné věkové kategorie do skupin „15 až 25 let“, „26 až 40 let“, „41 až 64 let“ a „65 a více let“, vyplynuly následující statisticky významné rozdíly:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů spokojenosti respondentů se stávajícím stavem	Skupiny s vyšší mírou spokojenosti
Dostupnost gastronomických zařízení	65 a více let
Dostupnost obchodů se zbožím denní potřeby	65 a více let
Dostupnost sociálních služeb	65 a více let
Prostory pro venčení psů	15 až 25 let
Sportoviště pro rekreační sport, rekondiční prvky pro seniory	15 až 25 let
Množství a rozmístění veřejné zeleně	15 až 25 let
Bezpečnost, pocit bezpečí	65 a více let
Klid a soukromí	65 a více let

Osvětlení veřejných komunikací a prostranství	65 a více let
Podmínky pro jízdu na kole	15 až 25 let

Při detekci vlivu věkových kategorií respondentů Hvězdárny na signifikantní odlišnosti v hodnocení míry spokojenosti se stávajícím stavem bylo identifikováno 10 otázek, odrážejících řadu různých aspektů spokojenosti. Nejmladší skupina respondentů (kategorie 15 až 25 let) hodnotila nejlépe existující prostory pro venčení psů, sportoviště pro rekreační sport a rekondiční cvičení, podmínky pro jízdu na kole i množství a rozmístění zeleně. Další věkovou skupinou, která byla spokojená se stávajícími podmínkami, byli nejstarší obyvatelé Hvězdárny (kategorie respondentů nad 65 let). Pozitivně hodnotili dostupnost gastronomických zařízení, obchodů se zbožím denní potřeby a sociálních služeb, kvalitu osvětlení veřejných komunikací a prostranství. Spokojenost projeвили také s bezpečností, klidem a mírou soukromí v této lokalitě.

F) Vliv pohlaví respondenta:

Z odpovědí rezidentů Hvězdárny, rozdělených do skupin podle pohlaví, tj. „muži“ a „ženy“, vyplynuly tyto statisticky významné rozdíly:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů spokojenosti respondentů se stávajícím stavem	Skupiny s vyšší mírou spokojenosti
Sportoviště pro rekreační sport, rekondiční prvky pro seniory	muži
Možnosti odpočinku, posezení, relaxace	muži
Bezpečnost, pocit bezpečí	muži
Bezbariérovost komunikací a veřejných prostranství	muži
Osvětlení veřejných komunikací a prostranství	muži
Podmínky pro jízdu na kole	muži
Podmínky pro chůzi	muži

Odlišnost v hodnocení stávající situace na Hvězdárně muži a ženami se projevila v sedmi aspektech spokojenosti – spokojenosti se sportovišti pro rekreační sport a rekondiční cvičení, s nabídkou možností pro odpočinek a relaxaci, s osvětlením

komunikací a veřejných prostranství i s podmínkami pro jízdu na kole a chůzi. Statisticky významná odlišnost mezi muži a ženami je i v hodnocení bezpečnosti a pocitu bezpečí na Hvězdárně. Ve všech jmenovaných aspektech byla vyšší míra spokojenosti potvrzena u mužů.

G) Vliv užívání motorového vozidla pro pohyb po městě:

Z odpovědí rezidentů s různou intenzitou využívání motorového vozidla pro pohyb po městě agregovaných do skupin „nemotoristé“ (nikdy), „občasní motoristé“ (výjimečně, občas) a „silní motoristé“ (často, vždy) vyplynuly následující statisticky významné rozdíly:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů spokojenosti respondentů se stávajícím stavem	Skupiny s vyšší mírou spokojenosti
Dostupnost gastronomických zařízení	nemotoristé
Prostory pro venčení psů	nemotoristé
Bezbariérovost komunikací a veřejných prostranství	nemotoristé

V tomto případě byly identifikovány statisticky významné rozdíly pouze ve třech případech – v otázce dostupnosti gastronomických zařízení, vhodných prostorů pro venčení psů a v otázce bezbariérovosti komunikací a veřejných prostranství. Nejspokojenější se stávající situací byli ve všech případech nemotoristé.

3.3.2 Rozdíly v hodnocení důležitosti změn veřejných prostranství na Hvězdárně (otázky č. 11) v závislosti na vybraných faktorech

A) Vliv vztahu respondenta ke Hvězdárně:

Co se týče závislosti vnímání důležitosti změn veřejných prostranství na vztahu respondentů ke Hvězdárně (tzv. „návštěvníci“, resp. „rezidenti“), byly identifikovány pouze dvě otázky, ve kterých se názory těchto skupin statisticky významně lišily:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů důležitosti změn veřejných prostranství	Skupiny s vyšší mírou důležitosti
Rozšíření služeb veřejné dopravy	návštěvníci
Více relaxačních míst	návštěvníci

Vyšší míru důležitosti těmto dvěma otázkám, týkajícím se rozšíření služeb veřejné dopravy a zřízení většího počtu relaxačních míst, přikládali v porovnání s rezidenty návštěvníci.

B) Vliv délky bydlení na Hvězdárně (pouze rezidenti):

S využitím Kruskal-Wallisova testu byly mezi tzv. „starousedlíky“ a „novými rezidenty“ prokázány na 5% hladině významnosti následující statisticky významné rozdíly ve vnímání naléhavosti změn na Hvězdárně:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů důležitosti změn veřejných prostranství	Skupiny s vyšší mírou důležitosti
Větší množství parkovacích stání v ulicích	starousedlíci
Výstavba parkovacího domu se zpoplatněným stáním	starousedlíci
Navýšení počtu laviček a posedových míst	starousedlíci
Více zelených ploch, stromů, keřů, květin	starousedlíci

Z výsledků vyplynulo, že vyšší důležitost změn Hvězdárny v oblastech, uvedených v předchozí tabulce (tj. zřízení většího počtu parkovacích stání v ulicích, výstavby parkovacího domu, navýšení počtu laviček a zvýšení množství zelených ploch), pociťují tzv. starousedlíci, tj. respondenti, kteří bydlí v této lokalitě nejméně 11 let).

C) Vliv typu obydlí (pouze rezidenti):

Při analýze vlivu typu obydlí respondentů („rodinný dům“, „jiné obydlí“) byly s využitím Kruskal-Wallisova testu prokázány následující statisticky významné rozdíly ve vnímání důležitosti změn veřejných prostranství na Hvězdárně:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů důležitosti změn veřejných prostranství	Skupiny s vyšší mírou důležitosti
Větší množství parkovacích stání v ulicích	jiné obydlí
Vytvoření lepších, především bezpečnějších podmínek pro cykl.	rodinný dům
Úprava polohy a vzhledu staveb a zařízení pro nakládání s odpady	jiné obydlí

Vyšší stupeň naléhavosti v otázce týkající se vytvoření lepších podmínek pro cyklisty vyjádřili rezidenti žijící v rodinném domě. Respondenti žijící v jiných typech obydlí považovali jako nejnaléhavější problematiku zřizování většího počtu parkovacích stání v ulicích a úpravy polohy a vzhledu staveb a zařízení pro nakládání s odpady.

D) Vliv přítomnosti psa v domácnosti (pouze rezidenti):

Testováním vlivu ne/přítomnosti psa v domácnosti byly odhaleny statisticky významné rozdíly ve vnímání naléhavosti změn Hvězdárny v těchto případech:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů důležitosti změn veřejných prostranství	Skupiny s vyšší mírou důležitosti
Vytvoření prostoru pro vznik komunitní zahrady	domácnost vlastní psa
Více relaxačních míst	domácnost vlastní psa
Prostor pro komunitní setkávání	domácnost vlastní psa
Více možností sportovního vyžití	domácnost vlastní psa
Zřízení ohraničeného prostoru pro venčení psů	domácnost vlastní psa

Byly identifikovány signifikantní odlišnosti v názorech na hodnocení naléhavosti realizace změn veřejných prostranství Hvězdárny v pěti oblastech. Ve všech těchto oblastech (vytvoření prostoru pro vznik komunitní zahrady a prostoru pro komunitní setkávání, zřízení ohraničeného prostoru pro venčení psů, zvýšení počtu relaxačních míst a zvýšení možností sportovního vyžití) projevily vyšší míru naléhavosti na realizaci domácnosti, které vlastní psa.

E) Vliv věkové skupiny respondenta:

Vliv věkové skupiny respondenta se statisticky významně projevil v odlišnosti názorů na naléhavost realizace změn veřejných prostranství v následujících sedmi oblastech:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů důležitosti změn veřejných prostranství	Skupiny s vyšší mírou důležitosti
Rozšíření služeb veřejné dopravy	15 až 25 let
Více zelených ploch, stromů, keřů, květin	26 až 40 let
Vytvoření prostoru pro vznik komunitní zahrady	26 až 40 let
Více relaxačních míst	15 až 25 let
Úprava přírodních ploch pod sídlištěm směrem k řece Nežárce pro rekreační účely	26 až 40 let
Prostor pro komunitní setkávání	26 až 40 let
Více možností sportovního využití	26 až 40 let

Nejmladší věková kategorie považovala za nejdůležitější změnu rozšíření služeb veřejné dopravy a zvýšení počtu relaxačních míst. U respondentů ve věku 26 až 40 let dominoval zájem o vytvoření prostoru pro vznik komunitní zahrady a komunitní setkávání, úpravu přírodních ploch pod sídlištěm směrem k řece Nežárce pro rekreační účely, dále pak o zvýšení množství zelených ploch, zvětšení možností sportovního využití.

F) Vliv pohlaví respondenta:

Rovněž vlivem pohlaví došlo v některých otázkách ke statisticky významným rozdílům v míře intenzity důležitosti změn veřejných prostranství v oblasti Hvězdárny. Jednalo se o následujících osm otázek:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů důležitosti změn veřejných prostranství	Skupiny s vyšší mírou důležitosti
Výstavba parkovacího domu se zpoplatněným stáním	muži
Rozšíření služeb veřejné dopravy	ženy
Vytvoření lepších, zejména bezpečnějších podmínek pro cyklisty	ženy
Vytvoření lepších, zejména bezpečnějších podmínek pro chodce	ženy

Zklidnění automobilové dopravy	ženy
Navýšení počtu laviček a posedových míst	ženy
Vytvoření prostoru pro vznik komunitní zahrady	ženy
Více relaxačních míst	ženy

Kruskal-Wallisův test na 5% hladině významnosti prokázal, že pro ženy je nejdůležitější rozšíření služeb veřejné dopravy, vytvoření lepších a bezpečnějších podmínek pro cyklisty a chodce, zklidnění automobilové dopravy a také vytvoření prostoru pro vznik komunitní zahrady, navýšení počtu laviček, posedových a relaxačních míst. Muži projeví prioritní zájem o výstavbu parkovacího domu se zpoplatněným stáním.

G) Vliv použití motorového vozidla:

S využitím Kruskal-Wallisova testu byly prokázány následující statisticky významné rozdíly v hodnocení důležitosti realizace změn veřejných prostranství Hvězdárny mezi tzv. nemotoristy, občasnými motoristy a silnými motoristy v těchto případech:

Otázky, ve kterých se lišilo hodnocení jednotlivých aspektů důležitosti změn veřejných prostranství	Skupiny s vyšší mírou důležitosti
Větší množství parkovacích stání v ulicích	silní motoristé
Rozšíření služeb veřejné dopravy	nemotoristé
Vytvoření lepších, zejména bezpečnějších podmínek pro cyklisty	nemotoristé
Vytvoření lepších, zejména bezpečnějších podmínek pro chodce	nemotoristé
Zklidnění automobilové dopravy	nemotoristé

Nejvyšší míra důležitosti realizace změn byla identifikována v případě požadavků na rozšíření služeb veřejné dopravy a zklidnění automobilové dopravy a pro vytvoření lepších podmínek pro cyklisty a chodce. Požadavek na zvýšení množství parkovacích stání v ulicích dominoval ve skupině silných motoristů.

4. Závěry a doporučení

4.1 Zjištění a doporučení

Níže formulované závěry a doporučení pro zpracování Územní studie revitalizace sídliště Hvězdárna vyplývají z dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 471 respondentů: 378 rezidentů a 93 návštěvníků Hvězdárny.

Služby

Uživatelé Hvězdárny jsou v zásadě spokojeni s veřejnými službami: dostupnost vzdělávacích zařízení, sociálních služeb a MHD. Méně spokojení jsou s gastronomickými a zdravotnickými službami (3.2.2). Vzhledem k tomu, že Město Jindřichův Hradec může jen omezeně ovlivňovat nabídku komerčních služeb (např. gastronomických), s jejichž dostupností a kvalitou jsou respondenti spíše nespokojeni, neformulujeme ve vztahu ke službám žádná doporučení pro územní studii. Nedostatečná dostupnost gastronomických zařízení a některých dalších služeb (lékárna, další bankomat), jak to alespoň očekávají respondenti (3.2.3), může být uspokojivě vyřešena po dokončení obchodního centra, jež se buduje na okraji Hvězdárny.

Veřejné plochy a prostředí Hvězdárny

Na základě sumarizační techniky „pět slov“ respondenti připsali Hvězdárně identitu KLIDNÉHO, AUTY PŘEPLNĚNÉHO SÍDLIŠTĚ S NEDOSTATKEM ZELENĚ A PARKOVACÍCH MÍST. V reakci na takto vnímanou identitu Hvězdárny **doporučujeme** zaměřit se na eliminaci jejích negativních aspektů (níže se jim podrobněji věnujeme), zejména však **doporučujeme** v průběhu revitalizace dbát na zachování její klíčové kvality, kterou je **klidné prostředí**.

Pokud se podíváme na hodnocení stavu veřejných ploch a prostředí na Hvězdárně společně s vnímanou mírou důležitosti jejich změn podrobněji, docházíme k následujícím závěrům a doporučením:

Zeleň a parkování

Respondenti hodnotí stav zeleně na Hvězdárně negativně, stejně tak jsou výrazně nespokojení s dostupností parkovacích míst (3.2.2). V obou těchto případech připisují změnám k lepšímu velkou důležitost – za vůbec nejdůležitější považují, aby na Hvězdárně bylo více zelených ploch, stromů, keřů a květin, byť potřebě mít kde zaparkovat byla připsána jen o něco málo menší důležitost. Respondenti si zároveň často uvědomují, že požadavky na více zeleně a parkovacích míst jdou v mnoha ohledech proti sobě (3.2.3). Problematicke parkování a zeleně **doporučujeme** věnovat v územní studii zvýšenou pozornost, neboť se jedná o prvky, které respondenti vnímají jako nejpalčivější problémy Hvězdárny, které je podle nich důležité řešit. Řešení **doporučujeme** hledat zejména s ohledem na obyvatele bytových domů, neboť obyvatelé rodinných domů parkování a zeleň nevnímají jako tak palčivý problém (3.3.1, část C a 3.3.2, část C).

Trávení volného času, rekreační sport, park u Nežárky

Respondenti negativně hodnotí stav sportovišť pro rekreační sporty, podmínky pro jízdu na kole, možnosti odpočinku, posezení, relaxace a prostory pro venčení psů. S touto nespokojeností souvisí důležitost, kterou připisují těm změnám, které mají z Hvězdárny učinit lepší místo pro trávení volného času a relaxaci: navýšení počtu laviček a posedových míst, více možností sportovního vyžití, zřízení ohrazeného prostoru pro venčení psů, více relaxačních míst a zlepšení podmínek pro jízdu na kole (3.2.2 a 3.2.3). Na konkrétní podobu a umístění výše zmíněných prvků pro rekreační sport a trávení volného času nemůžeme z našich dat usuzovat. Proto **doporučujeme** společně s rezidenty dále hledat optimální doplnění těchto prvků, a to z hlediska množství a umístění. S výraznou podporou se u respondentů setkala idea úpravy přírodních ploch pod sídlištěm směrem k Nežárce, a to pro rekreační účely. Tuto změnu můžeme na základě našich dat (3.2.3) jednoznačně **doporučit**.

Odstranění a nahrazení zastaralých prvků

Respondenti vyjadřovali nespokojenost s řadou prvků, jež jsou na Hvězdárně od 80. a 90. let a dnes již jsou buďto příliš opotřebené nebo nevyužívané (3.2.2). Týká se to

nepoužívaných sušáků na prádlo, rozbitých chodníků, starých pískovišť pro děti.

Doporučujeme těmto prvkům věnovat pozornost, zejména stav chodníků byl v odpovědích na otevřené otázky hodnocen jako havarijní (3.2.2), byť celkově s podmínkami pro chůzi byli respondenti spíše spokojeni (3.2.1).

Restaurace Hvězdárna a prostor kolem základní školy

Velmi kritizovaným místem (zejména v odpovědích na otevřené otázky, 3.2.2) je restaurace Hvězdárna a lokalita v okolí základní školy – kritika se týká opotřebovanosti místa a nevhodného chování zákazníků restaurace. **Doporučujeme**, aby se urbanistická studie zaměřila na tuto lokalitu a hledala způsoby, jak urbanisticky přispět ke zlepšení situace v tomto místě.

Světelné znečištění

Z odpovědí respondentů na otevřené otázky (3.2.2) se vynořil jeden problém, který jsme nepředpokládali při formulaci uzavřených otázek. Týká se světelného znečištění, které je na Hvězdárně negativně vnímané i vzhledem k přítomnosti planetária. V této souvislosti se pak objevují obavy z výstavby nového obchodního centra, které by mohlo světelné znečištění zhoršit. **Doporučujeme** zohlednit problematiku světelného znečištění při přípravě územní studie.

Zanedbaná

Veřejné plochy a jejich prvky označovali respondenti jako zanedbané (3.2.3), ačkoli hodnocení čistoty a pořádku se nachází přibližně uprostřed mezi spokojeností a nespokojeností (3.2.2). Ačkoli zde uvažujeme nad rámcem doporučení pro územní studii, po dokončení úprav veřejných ploch (ať už se budou týkat zeleně, dětských hřišť, vybavení pro odpočinek a sport, laviček, chodníků atd.) **doporučujeme** pamatovat na jejich pravidelnou údržbu. Respondenti totiž aktuálně vnímají péči města o veřejné plochy na Hvězdárně jako nedostatečnou.

4.2 Co jsme nezjistili aneb Možnosti dalšího výzkumu

Dotazníkového šetření, jehož výsledky jsme prezentovali výše, poskytlo základní vhled do postojů, názorů a očekávání uživatelů Hvězdárny. Dotazníkové šetření je však omezené z hlediska hloubky porozumění lokální zkušenosti žitého prostoru na Hvězdárně. V tomto smyslu na něj lze navázat výzkumem opírajícím se o kvalitativní design. Jako vhodné se nám jeví polostrukturované rozhovory doplněné o vybrané vizuální metody, jako jsou mentální mapy (Lynch 2004, Malá et al. 2021), technika *photovoice* (Sutton-Brown 2014, Burgos-Thorsen 2024) nebo například deníkové metody. Tyto přístupy dávají větší prostor komunikačním partnerům (uživatelům Hvězdárny) pro reflexi vlastní zkušenosti s Hvězdárnou a umožnily by tak hlouběji porozumět „lokálnímu vědění“ a tomu, jak uživatelé Hvězdárny vnímají, zakouší a užívají toto prostředí a jaký k němu mají vztah. Rovněž tak by bylo možné zachytit názory osob mladších 15 let, které mohou přinést podněty odlišné od osob starších 15 let, na které se náš průzkum omezil.¹⁰ Dotazníkové šetření, limitované zejména uzavřenými otázkami, dále často přináší výsledky, pro které je nutno hledat další vysvětlení. Totéž platí i pro náš průzkum, a to zejména ve smyslu toho, co můžeme nyní říci o odlišných postojích a očekáváních u různých skupin uživatelů Hvězdárny.

Výsledky našeho průzkumu nám ukazují, že délka bydlení na Hvězdárně má v mnoha ohledech významný vliv na hodnocení stávajícího stavu a vnímané důležitosti změn. Například **noví rezidenti** (ti, kteří žijí na hvězdárně 10 a méně let) jsou více než **starousedlíci** (ti, kteří bydlí v této lokalitě nejméně 11 let) spokojenější s možnostmi parkování, s veřejnou zelení, sportovišti a prostory pro venčení psů (3.3.1, část B). **Starousedlíci** příkládají významně větší důležitost zřízení většího počtu parkovacích stání v ulicích, výstavbě parkovacího domu, navýšení počtu laviček a zvýšení množství zelených ploch (viz 3.3.2 B). Abychom porozuměli tomu, proč s délkou života na Hvězdárně stoupá míra nespokojenosti s výše uvedenými prvky a pociťovaná důležitost je změnit, museli bychom starousedlíky a nové rezidenty lépe poznat a porozumět

¹⁰ Dotazníkové šetření bylo určeno pro osoby starší 15 let. Důvodem bylo zejména to, že při sběru dat formou neosobního dotazování (respondenti vyplňují dotazník sami bez přítomnosti tazatele) de facto nelze u dětí (osob mladších 15 let) zajistit informovaný souhlas jejich zákonných zástupců.

zejména tomu, jak se liší jejich každodenní život na Hvězdárně. Na základě dat z dotazníkového šetření bychom o příčinách těchto rozdílů mohli pouze spekulovat.

Stejně tak se objevují významné rozdíly v hodnocení kvality služeb a různých aspektů veřejného prostoru mezi nejmladšími respondenty ve věku **15 až 25 let** a těmi nejstaršími ve věku **65 a více let** (podrobněji viz 3.3.1 E a 3.3.2 E). Zde lze samozřejmě hledat příčinu v generačních rozdílech a s věkem ovlivněnými podobami životního stylu, trávení volného času a každodenního užívání Hvězdárny. Detailnější porozumění různým věkovým skupinám by však vyžadovalo další zkoumání. Významné rozdíly hodnocení stavu a důležitost změn Hvězdárny lze zaznamenat rovněž mezi **muži a ženami** (3.3.1 F a 3.3.2 F): muži jsou spokojenější se stavem sportovišť, možnostmi odpočinku, osvětlením, podmínkami pro chůzi a jízdu na kole a rovněž se na Hvězdárně cítí bezpečněji. Rozdíly pak lze sledovat i mezi **nemotoristy** (nepoužívají motorová vozidla) a **silnými motoristy** (motorové vozidlo používají často nebo vždy). Motoristé pochopitelně považují za důležité větší množství parkovacích stání v ulicích, nemotoristé pak připisují významně vyšší důležitost zejména rozšíření služeb veřejné dopravy, vytvoření lepších, zejména bezpečnějších podmínek pro chodce a cyklisty a zklidnění automobilové dopravy (3.3.2 G). Významné rozdíly existují i mezi **pejskaři** a těmi, kteří psa v domácnosti nechovají: pejskaři signifikantně více vnímají důležitost změn jako jsou vytvoření prostoru pro vznik komunitní zahrady, více relaxačních míst, více možností sportovního vyžití, prostor pro komunitní setkávání a pochopitelně zřízení ohraničeného prostoru pro venčení psů (3.3.2 D).

Na základě dotazníkového šetření můžeme zpravidla konstatovat, že mezi různými skupinami obyvatel určité rozdíly jsou a jaké z nich jsou statisticky významné. Abychom mohli tvrdit, proč tyto rozdíly existují, jak se projevují při užívání Hvězdárny a jak ovlivňují každodenní život jejích uživatelů, potřebovali bychom provést další průzkum zaměřený na vybrané skupiny uživatelů Hvězdárny. Město Jindřichův Hradec plánuje v blízké budoucnosti uskutečnit v lokalitě Hvězdárny urbanistické procházky s architektem. Tyto procházky tak budou další možností, jak prohloubit porozumění uživatelům Hvězdárny a jak jim dát další možnost, aby se podíleli na revitalizaci této městské části.

5. Literatura a zdroje

Bazac-Billaud, Laurent. 2000. "Jihozápadní město, Praha 13, Lužiny: Několik zamyšlení nad zásadní otázkou pojmenování nevyhraněného prostoru." In *Slova města*, 51–73. Cahiers Du CEFFRES No. 18. Praha: Francouzský ústav pro výzkum ve společenských vědách, Etnologický ústav AV ČR.

Burgos-Thorsen, Sofie, Sabine Niederer, and Anders Koed Madsen. 2024. "What Is an Inclusive City? Reconfiguring Participation in Planning with Geospatial Photovoice to Unpack Experiences of Urban Belonging among Marginalised Communities." *Visual Studies* 39 (1–2): 144–63. <https://doi.org/10.1080/1472586X.2023.2261897>.

Český statistický úřad. Portál Statistické georeporty. Dostupné z: <https://geodata.statistika.cz/portal/apps/sites/#/homepage>.

Český statistický úřad. Sčítání lidu, domů a bytů. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/scitani-lidu-domu-a-bytu>.

Disman, Miroslav. 2011. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum.

Chromý, Pavel, Michal Semian, and Zdeněk Kučera. 2014. "Regionální vědomí a regionální identita v Česku: Případová studie Českého ráje." *Geografie* 119 (3): 259–77. <https://doi.org/10.37040/geografie2014119030259>.

Lynch, Kevin. 2004. *Obráz města = The image of the city*. Praha: Polygon.

Město Jindřichův Hradec. „Změň Hvězdárnu”. Dostupné z <https://www.jh.cz/cs/mesto/projekty-mesta/zmen-hvezdarnu.html>.

Malá, Michaela, Tezera Sedláčková, Marek Liška, and Patová Viktorie. 2021. "Sociologicko-Antropologický Výzkum Žitého Prostoru v Lokalitě Palmovka." Souhrnná zpráva. Praha: Univerzitní centrum energeticky efektivních budov ČVUT v Praze. <https://m.praha8.cz/Vyzkum-Jak-se-na-Palmovce-citime-a-jak-ji-vnimame-1.html>.

Portál Národního elektronického nástroje (NEN).Zadávací dokumentace Územní studie revitalizace sídliště Hvězdárna, Jindřichův Hradec. Dostupné z: <https://nen.nipez.cz/verejne-zakazky/detail-zakazky/N006-24-V00008086>.

Sutton-Brown, Camille A. 2014. "Photovoice: A Methodological Guide." *Photography and Culture* 7 (2): 169–85. <https://doi.org/10.2752/175145214X13999922103165>.

Tuan, Yi-Fu. 2011. *Space and Place: The Perspective of Experience*. 7. print. Minneapolis, Minn.: Univ. of Minnesota Press.

Veselý, Martin. 2015. "Doma na sídlišti? Lokální identita a identifikace s místem na pražském Jižním Městě." Doktorská práce, Praha: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií.

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/81388/140044942.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Zíková, Tereza, and Gabriela Fatková. 2014. "Lokální identita a paměť krajiny: Významné krajinné komponenty v perspektivě aktérů." *Národopisná Revue* 24 (3): 203–16. <https://revue.nulk.cz/wp-content/uploads/2021/04/r3-2014.pdf#page=37>.

Přílohy

Příloha 1: Tištěná verze dotazníku

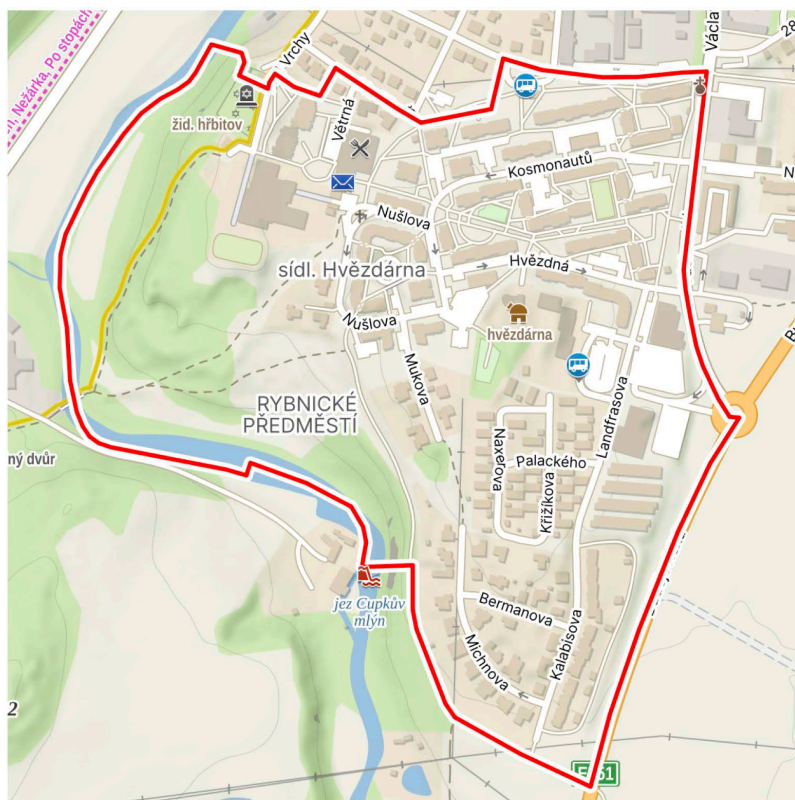
Dotazníkové šetření

Strana 1

Změň HVĚZDÁRNU

Vážení spoluobčané,

v následujícím dotazníku bychom Vám rádi položili několik otázek týkajících se života **na Hvězdárně** (městská část Jindřichův Hradec V, viz mapka níže). Dotazník je určen **osobám starším 15 let** a jeho výsledky budou sloužit jako podklad pro **Územní studii revitalizace sídliště Hvězdárna**, jejímž cílem bude navrhnout změny v řešení veřejných ploch, optimalizaci parkovacích možností, revitalizaci zeleně a zlepšení dostupnosti občanské vybavenosti. Proto potřebujeme znát názory, postoje a očekávání obyvatel a častých návštěvníků této městské části. **Zajímá nás, jak se Vám na Hvězdárně žije a jaké změny by podle Vás přispěly k tomu, aby se Vám zde žilo lépe.**



Všechny informace, které nám poskytnete, zůstanou anonymní a budou sloužit výhradně k výše uvedenému účelu. **Dotazník obsahuje celkem 14 otázek a jeho vyplnění Vám zabere přibližně 15 minut.** Motivací pro vyplnění dotazníku budiž zejména to, že Vaše odpovědi přispějí ke změnám místa, ve kterém žijete. Krom toho z odevzdaných dotazníků vylosujeme pět z Vás, které obdarujeme zajímavými cenami. Kdo se bude chtít zúčastnit losování o ceny, toho žádáme v závěru dotazníku o zanechání telefonického či e-mailového kontaktu.

Žádná z otázek v dotazníku není povinná. **Budeme však rádi, pokud nám odpovíte na všechny otázky.** Umožní nám to totiž pochopit, jak se na Hvězdárně žije různým skupinám obyvatel. **Pokud jste dotazník vyplnili a odevzdali v online podobě, tak již prosím tuto tištěnou verzi nevyplňujte.** Tištěný dotazník či odkaz na jeho online verzi, který je v podobě internetové adresy a QR kódu uveden níže, však můžete sdílet s dalšími členy Vaší domácnosti. Můžete jej rovněž předat komukoli, o kom si myslíte, že by měl dotazník také vyplnit.

Jak dotazník vyplňovat?

K vyplňování tištěného dotazníku používejte ideálně černý fix, postačí však i běžná propisovací tužka. U každé otázky najdete stručné vysvětlení, jak máte odpovídat. Důležité je vyznačit Vaše odpovědi jednoznačně. Vámi vybranou volbu nejlépe vyznačte křížkem: ☐ ☒ ☐ ☐ . Pokud budete chtít svou odpověď změnit, začerněte celý čtvereček s původní volbou. Novou odpověď pak opět vyznačte křížkem: ☐ ☒ ☐ ☐ . V některých otázkách Vás žádáme o písemné vyjádření. V těchto případech se snažte psát čitelně, nejlépe hůlkovým písmem.

Kdy a kam dotazník odevzdat?

Sběr dotazníků bude ukončen **26. dubna 2024**. Vyplněné dotazníky v tištěné verzi odevzdejte prosíme nejpozději do tohoto data na našich sběrných místech (zde si případně budete moci rovněž vyzvednout formulář nový):

- Hvězdárna a planetárium Františka Nušla, Hvězdna 51
- Česká pošta (nyní pošta Partner), Kosmonautů 47
- Městské informační centrum, ul. Panská 136/I

Dotazníkové šetření realizuje **město Jindřichův Hradec** ve spolupráci s **Fakultou managementu VŠE**. Pokud byste nám chtěli sdělit cokoli nad rámec Vašich odpovědí v dotazníku, můžete kontaktovat následující osoby:

- Radka Vacková, Městský úřad Jindřichův Hradec, Odbor rozvoje, 384 351 182, vackova@jh.cz
- Michal Šimůnek, Fakulta managementu VŠE, 777 044 039, michal.simunek@vse.cz

Online verze dotazníku je dostupná na <http://jh.cz/zmen-hvezdarnu> nebo přímo na <https://tinyurl.com/yen3su7u>. Můžete rovněž využít následující QR kód.



1. Jaký je Váš vztah k Hvězdárně (k městské části Jindřichův Hradec V)?

Vyberte jednu z nabízených odpovědí. Popis nabízených odpovědí čtěte pozorně a vyberte tu možnost, která odpovídá Vaší situaci. Některé části dotazníku se totiž dále liší podle toho, za koho se v této otázce označíte.

REZIDENT/KA☐

*V této městské části (viz mapa na první straně dotazníku) **BYDLÍM**.*

NÁVŠTĚVNÍK/NÁVŠTĚVNICE☐

*V této městské části **NEBYDLÍM**, ale pohybuji se zde například za účelem práce, trávení volného času, nakupování, návštěvy příbuzných a známých, doprovodu dětí do školky, školy či volnočasových kroužků. Řekl/a bych, že tuto městskou část docela dobře znám.*

**JAK DÁLE POSTUPOVAT PŘI VYPLŇOVÁNÍ DOTAZNÍKU:**

***REZIDENTI a REZIDENTKY**, pokračujte prosíme hned následující otázkou a postupně vyplňte všechny otázky v dotazníku.*

***NÁVŠTĚVNÍCI A NÁVŠTĚVNICE**, přejděte prosím na **OTÁZKU č. 7** a poté odpovězte na všechny zbývající otázky v dotazníku.*

2. Jak dlouho bydlíte na Hvězdárně?

Vyberte jednu z nabízených možností.

☐

Méně než 1 rok

☐

1 až 3 roky

☐

4 až 10 let

☐

11 až 20 let

☐

Více jak 20 let

3. Uved'te prosím název ulice, v níž aktuálně bydlíte:

Název ulice napište do vyznačeného pole.

4. Bydlíte:

Vyberte jednu z nabízených možností.

- ☐ V bytovém domě
- ☐ V rodinném domě
- ☐ V jiném domě (dům s pečovatelskou službou apod.)

5. S kolika lidmi v následujících věkových skupinách sdílíte domácnost?

Vyberte jednu odpověď na každém řádku. Pokud žijete v domácnosti sám/a, vyberte ve všech řádcích údaj "0".

	0	1	2	3	4 a více
do 5 let věku	☐	☐	☐	☐	☐
6 až 14 let	☐	☐	☐	☐	☐
15 až 25 let	☐	☐	☐	☐	☐
26 až 40 let	☐	☐	☐	☐	☐
41 až 64 let	☐	☐	☐	☐	☐
65 a více let	☐	☐	☐	☐	☐

6. Chováte ve své domácnosti psa?*Vyberte jednu z nabízených možností.*☐ Ano☐ Ne**7. Do jaké věkové skupiny patříte?***Vyberte jednu z nabízených možností.*☐ 15 až 25 let☐ 26 až 40 let☐ 41 až 64 let☐ 65 a více let**8. Jste:***Vyberte jednu z nabízených možností.*☐ Žena☐ Muž**9. Jak často se po městě pohybujete následujícími způsoby?***Vyberte jednu odpověď na každém řádku.*

	Nikdy	Výjimečně	Občas	Často	Vždy
Chodím pěšky	☐	☐	☐	☐	☐
Jezdím na kole (případně koloběžce, in-line bruslích apod.)	☐	☐	☐	☐	☐
Používám motorové vozidlo	☐	☐	☐	☐	☐
Využívám MHD	☐	☐	☐	☐	☐

10. Jak hodnotíte kvalitu prostředí a služeb na Hvězdárně?

Známkuje jako ve škole, **1 - NEJLEPŠÍ (ZCELA SPOKOJEN/A), 5 - NEJHORŠÍ (ZCELA NESPOKOJEN/A).**

Pokud **NEVÍTE**, jak některé aspekty ohodnotit (třeba proto, že je nevyužíváte a nemáte s nimi zkušenost), tak vyberte na příslušném řádku možnost **N (NEVÍM)**.

[illegible]

11. Jaké změny veřejných prostranství na Hvězdárně byste považoval/a za důležité?

Na každém řádku vyznačte, jak důležitá by pro vás byla uvedená změna:

1 - VELMI DŮLEŽITÁ, 5 - NEDŮLEŽITÁ.

	1	2	3	4	5
Větší množství parkovacích stání v ulicích	☐	☐	☐	☐	☐
Výstavba parkovacího domu se zpoplatněným stáním	☐	☐	☐	☐	☐
Rozšíření služeb veřejné dopravy (více zastávek, tras, větší frekvence spojů)	☐	☐	☐	☐	☐
Vytvoření lepších, zejména bezpečnějších, podmínek pro cyklisty	☐	☐	☐	☐	☐
Vytvoření lepších, zejména bezpečnějších, podmínek pro chodce	☐	☐	☐	☐	☐
Zklidnění automobilové dopravy (omezení rychlosti, zpomalovací prahy, retardéry apod.)	☐	☐	☐	☐	☐
Navýšení počtu laviček a posedových míst	☐	☐	☐	☐	☐
Více zelených ploch, stromů, keřů, květin	☐	☐	☐	☐	☐
Vytvoření prostoru pro vznik komunitní zahrady	☐	☐	☐	☐	☐
Více relaxačních míst (plochy pro grilování, altánky a chráněná posedová místa, šachové stolky)	☐	☐	☐	☐	☐
Úprava přírodních ploch pod sídlištěm směrem k řece Nežárce pro rekreační účely	☐	☐	☐	☐	☐
Prostor pro komunitní setkávání (venkovní pódium, přístřešek, mobilní venkovní posezení apod.)	☐	☐	☐	☐	☐
Více možností sportovního využití (venkovní sportoviště, plochy na petangue či discgolf, workoutové hřiště, ping-pongové stoly, rekondiční prvky pro seniory apod.)	☐	☐	☐	☐	☐
Zřízení ohrazeného prostoru pro venčení psů (psí výběh, hřiště)	☐	☐	☐	☐	☐
Úprava polohy a vzhledu staveb a zařízení pro nakládání s odpady (místa pro sběr odpadu)	☐	☐	☐	☐	☐

12. Charakterizujte Hvězdárnu pěti slovy. Vyberte slova, která podle Vás toto místo nejlépe vystihují (může se jednat o libovolné slovní druhy).

Slova uveďte do vyznačeného pole.

- 13. Z vyplněných dotazníků vylosujeme výherce zajímavých cen. Pokud chcete být zařazeni do slosování, uveďte Váš e-mail či telefonní číslo.**

Zanechaný kontakt využijeme výhradně k tomu, abychom Vás informovali o případné výhře.

- 14. Pokud byste nám chtěli sdělit cokoli nad rámec otázek, které jsme Vám položili, můžete využít vyznačené pole níže.**

Děkujeme Vám za vyplnění dotazníku a za Vaši ochotu zapojit se do změny města.

Výsledky dotazníkového šetření budou nejpozději v průběhu května zveřejněny na <http://jh.cz/zmen-hvezdarnu>, budeme o nich rovněž informovat na sociálních sítích Města Jindřichův Hradec, v Jindřichohradecké televizi a v Jindřichohradeckém zpravodaji. Prostřednictvím těchto informačních kanálů budete rovněž informováni o dalších fázích projektu, do jehož řešení budete mít ještě několik šancí promluvit.